

Allmänna råd

Redovisning enligt 2 § innebär för avistaavtal att den tillgång eller skuld avtalet avser redovisas i balansräkningen vid den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergått mellan parterna.

För options-, termins- eller swapavtal innebär 2 § att verkliga värdet på sådana avtal behandlas enligt gällande värderingsregler i bokslut från och med affärsdagen.

Nettoredovisning

4 § Av 2 kap. 2 § ÅRKL (jfr 2 kap. 4 § första stycket ÅRL) följer att tillgångar och avsättningar eller skulder som huvudregel skall redovisas brutto, tillgångar för sig och avsättningar eller skulder för sig.

Nettoredovisning av fordringar och skulder får ske under förutsättning

1. att det finns en sakrättslig rätt att kvitta förpliktelseerna, och
2. att det finns en avsikt att avveckla förpliktelseerna netto eller att avveckla dem samtidigt.

Nettoredovisning får även ske av fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder avseende avtal som avvecklas genom betalning mot leverans i en clearingverksamhet enligt 1 kap. 4 § 4 lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet.

Vid redovisning av avistatransaktioner på valutamarknaden enligt 2 § behöver inte villkoret som anges i andra stycket 2 tillämpas.

Allmänna råd

Kravet på att det skall finnas en sakrättslig rätt till kvittning innebär att nettoredovisning normalt inte kommer i fråga då institutet för olika finansiella tillgångar och skulder har mer än en motpart. En sakrättslig rätt att kvitta förpliktelser kan följa t.ex. av de regler om avräkning som finns i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Derivatinstrument avräknas och redovisas netto om det sakrättsligt finns en rätt att kvitta förpliktelserna och företaget har en avsikt att antingen avveckla förpliktelserna netto eller att avveckla dem samtidigt.

Derivatavtal med positivt värde redovisas under ”Övriga tillgångar”. Derivatavtal med negativt värde redovisas under ”Övriga skulder”.

Förbudet mot nettoavräkning av derivatinstrument vid presentationen i balansräkningen hindrar inte att derivatinstrument värderas kopplat med en annan post om de allmänna råden om säkringsredovisning tillämpas.

Enligt paragrafens tredje stycke får i vissa fall även fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder nettoredovisas. Med fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder avses i detta sammanhang även värdet av derivatavtal, under förutsättning att avveckling sker genom clearingverksamhet. Avtal med OM eller utländska verksamheter av motsvarande slag kan alltså redovisas netto i balansräkningen.

Regeln i tredje stycket tillämpas även på fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder som avvecklas genom VPC Aktiebolag eller utländska verksamheter av motsvarande slag, oavsett motpart.

Nettning mellan olika clearingverksamheter medges inte.

Bruttobeloppen skall redovisas i not enligt 2 kap. 2 § ÅRKL (jfr 2 kap. 4 § andra stycket ÅRL).

I not avseende derivatavtal enligt 5 kap. 25 och 26 §§ bör avtalen redovisas brutto utan nettning.

Pantförskriften egendom

5 §² Tillgångar skall redovisas under respektive rubrik i balansräkningen även då de pantförskrivits för egna eller tredje mans åtaganden eller i övrigt har anvisats som säkerhet hos tredje man.

Ett institut får inte i sin balansräkning ta upp tillgångar som institutet mottagit som pant eller anvisats som säkerhet, med mindre än att tillgångarna utgörs av kontanta medel som deponerats hos institutet.

Konsortielån

6 §³ I de fall ett lån har lämnats av ett konsortium av institut, skall varje medverkande institut i sin balansräkning ta upp endast sin del av hela lånet.

Har ett institut, i fråga om ett sådant konsortielån som anges i första stycket, ställt garantier för högre belopp än som motsvarar vad institutet tillskjutit, skall mellanskillnaden redovisas som en ansvarsförbindelse (under poster inom linjen, post 3.b).

Förvaltade medel

7 §⁴ Medel som ett kreditinstitut förvaltar i eget namn men för tredje mans räkning skall redovisas i balansräkningen, om institutet har rätt att förfoga över tillgångarna. Sådana medel får dock i stället redovisas inom linjen, förutsatt att medlen kan avskiljas från de tillgångar som står till förfogande för utskiftning i händelse av likvidation.

Tillgångar som förvärvats i tredje mans namn och för dennes räkning får inte tas upp i balansräkningen

Allmänna råd

Medel som kan avskiljas i händelse av likvidation, jämför lagen (1944:181) om redovisningsmedel, bör redovisas inom linjen under en särskild post 5, "Förvaltade medel som inte redovisas i balansräkningen".

² BRD art. 8.

³ BRD art. 9.

⁴ BRD art. 10.

tillgångarna omfattas av återköpsavtal gäller reglerna även för ett sådant återköpsavtal.

Värdepapperslån

10 § Värdepapper som lånats ut skall även därefter redovisas som värdepapper i balansräkningen. Inlånade värdepapper skall däremot inte upptas som tillgång.

Finns det anledning att anta att ett utlånat värdepapper inte kommer att återlämnas skall posten omklassificeras till utlåning och nedskrivning skall göras för befarade kreditförluster.

Utlånade värdepapper, för vilka mottagen kontantsäkerhet upptagits som skuld, skall anges under "För egna skulder ställda säkerheter" (poster inom linjen, post 1). Utlånade värdepapper, för vilka annan säkerhet än kontanter erhållits samt i de fall ingen säkerhet erhållits, skall anges under "Övriga ställda säkerheter" (poster inom linjen, post 2). För egna värdepapper som är utlånade anges det bokförda värdet. För inlånade värdepapper som är utlånade anges det verkliga värdet.

Har låntagaren ställt säkerhet till långivaren för värdepappersinlåning och låntagaren fortfarande innehar värdepapperet skall låntagaren redovisa den ställda säkerheten under "Övriga ställda säkerheter" (poster inom linjen, post 2).

Har säkerhet erhållits, som inte redovisas i balansräkningen, får uppgiften inom linjen om ställd säkerhet lämnas netto, dvs. med avdrag för verkliga värdet av erhållen säkerhet, om det finns en sakrättslig rätt att kvitta förpliktelserna. I så fall skall bruttobeloppen anges i not.

Vid vidareutlåning av inlånade värdepapper har företaget ett oåterkalleligt åtagande mot sin långgivare. Företaget skall ta upp det verkliga värdet för det oåterkalleliga åtagandet under "Andra åtaganden" (poster inom linjen, post 4.b).

Allmänna råd

Har låntagaren inte ställt någon säkerhet till långivaren och har kvar värdepapperet behöver inte ett åtagande anges.

Blankning

11 § Har avyttring skett av ett inlånat värdepapper, ett i en äkta återköps-transaktion mottaget värdepapper eller ett ännu inte anskaffat värdepapper (blankning), skall vid avyttringstidpunkten skuldföring ske motsvarande värdepapperets verkliga värde.

Har säkerhet lämnats till långivaren skall den anges under "För egna skulder ställda säkerheter" (poster inom linjen, post 1).

Allmänna råd

Se även 4 kap. allmänna råd om värdering av finansiella poster till verkligt värde.

Vissa sammansatta instrument

12 § Skuldinstrument vars huvudsakliga kostnad till sin form inte är ränterelaterad, skall i balansräkningen redovisas uppdelade på skuldinstrument och derivatinstrument. Kostnader på sådana instrument skall i resultaträkningen fördelas mellan ränta och nettoresultat av finansiella transaktioner. Motsvarande uppdelning i balansräkningen och resultaträkningen skall göras för fordringsinstrument vars huvudsakliga intäkt till sin form inte är ränterelaterad. Uppdelning behöver inte göras för instrument som ingår i handelslager och värderas till verkligt värde.

Allmänna råd

Ett exempel på denna typ av instrument är s.k. aktieindexobligationer. Fördelning av instrumentets anskaffningsvärde kan ske på följande sätt. Det garanterade nominella beloppet som erhålls på förfallodagen nuvärdesberäknas med användning av aktuell marknadsränta för instrument med liknande villkor (löptid, kreditrisk etc.). Detta värde utgör anskaffningsvärdet för det separerade skuld- eller fordringsinstrumentet. Periodisering av ränta görs därefter enligt 4 kap. 12 § eller 13 §.

Derivatinstrumentets anskaffningsvärde beräknas som skillnaden mellan det sammansatta instrumentets anskaffningsvärde och skuld- eller fordringsinstrumentets anskaffningsvärde.

Värdepapperisering

Värdepapperisering innebär i allmänhet att ett institut säljer fordringar till ett särskilt bildat rättssubjekt som har till enda syfte att äga dessa fordringar och som finansierar förvärvet genom att ge ut obligationer eller andra liknande värdepapper.

Redovisningen av värdepapperisering är under utveckling internationellt, såväl beträffande frågan om när försäljningen av fordringarna skall godkännas redovisningsmässigt som beträffande frågan om huruvida konsolidering av den så kallade SPV:n skall ske. (Anm: SPV = Special Purpose Vehicle, det särskilt bildade företaget som köper fordringarna och finansierar köpet genom upplåning).

Varje värdepapperisering aktualiserar olika redovisningsfrågor (men också kapitaltäcknings- och konsumentfrågor). Det är därför angeläget att varje institut som överväger värdepapperisering på ett tidigt stadium kontaktar Finansinspektionen. Se även 5 kap. 45 §.

Byte av redovisningsprincip

Redovisningsrådets rekommendation Redovisning av byte av redovisningsprincip (RR 5, fastställd i december 1993) bör tillämpas.

Redovisning av leasingavtal

Redovisningsrådets rekommendation Redovisning av leasingavtal (RR 6:99 fastställd i juli 1999) bör tillämpas.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

1 § Balansräkningens poster skall ha det innehåll som anges i *bilaga 1*. Resultaträkningens poster skall ha det innehåll som anges i *bilaga 2*.

Allmänna råd

Balans- och resultaträkningarnas uppställningsformer framgår av bilagorna 1 och 2 till ÅRKL. Vad som skall ingå i respektive balans- och resultaträkningspost framgår av bilagorna 1 och 2 till dessa föreskrifter och allmänna råd.

I resultaträkningen bör redovisas de delsummor som framgår av *bilaga 3* till dessa föreskrifter och allmänna råd.

4 kap. Värderingsregler

Allmänna råd

Definition av lånefordran

En lånefordran är en finansiell tillgång som uppkommer när en långivare överlämnar kontanter eller andra tillgångar till en låntagare som är skyldig att återbetala dessa, antingen på angiven dag, angivna dagar eller vid anfordran. Lånefordran löper vanligtvis med ränta. Lånefordringar omfattar exempelvis:

- a) konsumentkrediter, konsumenters checkkrediter och kreditkortslån,
- b) privata bostadslån med pantsäkerhet,
- c) lån som inte är personkrediter, t.ex. pantlån i kommersiella fastigheter, projektfinsiering och krediter till företag, finansinstitutioner, stater och offentliga organ,
- d) fordringar enligt finansiella leasingavtal, och
- e) andra finansieringsformer som i sak innebär utlåning, t.ex. repotransaktioner.

Vad som är anläggningstillgångar och omsättningstillgångar

Lånefordringar för vilka det finns en avsikt och förmåga att inneha, till förfall eller på lång sikt, bör klassificeras som finansiella anläggningstillgångar. Dessa redovisas i balansräkningen enligt 8–8 i §§.

Andra lånefordringar, dvs. sådana som inte förväntas innehas till förfall, bör klassificeras som omsättningstillgångar. Dessa redovisas i balansräkningen till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde (det s.k. lägsta värdets princip).

Allmänna råd

Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs bör stängningskurser användas.

4 § Om det på grund av särskilda förhållanden bedöms att försäljningsvärdet, som skulle kunna påräknas vid en försäljning under normala förhållanden, för tillgång underskrider eller för skuld överstiger det försäljningsvärde som fastställts enligt 3 §, skall detta försäljningsvärde ligga till grund för beräkningen av det verkliga värdet.

Allmänna råd

Med särskilda förhållanden avses låg likviditet i marknaden och liknande omständigheter som skulle påverka värdet om en försäljning skulle komma till stånd.

5 § För andra tillgångar och skulder än de som avses i 3 och 7 §§ skall det verkliga värdet bestämmas utifrån ett försiktigt beräknat försäljningsvärde, efter avdrag för beräknade försäljningskostnader.

6 § Det som anges i 2–5 §§ om försäljningsvärde skall tillämpas även för stängningsvärde för skuld.

Verkligt värde på övertagna fastigheter

7 § Vid bestämmande av verkligt värde för fastigheter som övertagits för skyddande av fordran skall med försäljningsvärde avses det pris som på balansdagen skulle uppnås vid en frivillig, offentligt utbudens försäljning på en marknad som tillåter försäljning i normal ordning och där skälig tid ges för förhandlingar.

Verkligt värde skall årligen fastställas genom individuell värdering. Om det finns särskilda skäl får värdering av småhus med begränsat värde grundas på generella uppgifter om prisnivåer för sådana objekt.

Värderingen skall utföras av en kompetent värderingsman och erkända och accepterade värderingsmetoder skall användas. Den metod eller de kombinationer av metoder skall väljas som för varje enskild fastighet bäst återspeglar försäljningsvärdet på balansdagen. Värderingen skall dokumenteras skriftligen för varje fastighet. Dokumentation skall innehålla uppgifter om när och hur samt på vilka grunder värderingen utförts och av vem.

Bestämmelserna i första–tredje styckena och 1 § skall tillämpas också för fastigheter som övertagits av företag inom samma koncern.

Allmänna råd

Enligt tredje stycket får värdering utföras av såväl internt anställd personal som externt anlitate värderingskonsulter om de uppfyller det allmänna kvalifikationskravet. Detta innebär att värderingsmannen skall ha tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen skall utföras samt i övrigt vara väl förtrogen med fastighetsmarknaden i allmänhet och den enskilda fastighetens lokala marknadsförhållanden i synnerhet.

Allmänna råd

För att säkerställa att osäkra lånefordringar identifieras på ett tidigt stadium bör fordringar granskas med avseende på försämring av kreditkvalitet. Detta bör ske åtminstone i samband med att kreditinstitutet upprättar årsredovisningar och delårsrapporter. Vid granskningen bör ekonomiska förhållanden och andra relevanta omständigheter beaktas.

Indikationer på att en lånefordran är osäker omfattar bl.a. följande:

- a) Information har erhållits om att låntagaren befinner sig i finansiella svårigheter, t.ex. via likviditets- eller kassaflödesprognoser.
- b) Låntagaren har inte betalat kapitalbelopp eller räntebelopp eller båda beloppen enligt lånekontraktet.
- c) Det finns en hög sannolikhet för konkurs eller finansiell rekonstruktion av låntagaren.
- d) Långivaren beviljar, i samband med omstrukturering av lånefordringar, låntagaren en eftergift enligt 8 f §.

En faktor som generellt indikerar en försämring av lånefordrans kreditkvalitet är när låntagaren inte har betalat kapitalbelopp och räntor i tid enligt fordrans kontraktsvillkor. Att räntor, amorteringar eller övertrasseringar är förfallna till betalning sedan mer än 60 dagar innebär att lånefordran är oreglerad enligt 5 kap. 10 § allmänna råd. Detta är en allvarlig indikation på en väsentlig försämring av lånefordrans kreditkvalitet och förutsätts alltid leda till en fördjupad prövning av fordrans värde om detta inte redan har skett.

Värdering av osäkra lånefordringar

8 b § Osäker lånefordran skall värderas till det bedömda återvinningsvärdet, vilket beräknas enligt någon av följande värderingsmetoder:

- a) Det sammanlagda värdet av förväntade framtida kassaflöden som är diskonterade med lånefordrans ursprungliga effektivränta. Om lånefordran löper till rörlig ränta skall diskontering ske enligt lånekontraktets aktuella effektivränta.
- b) Om det finns säkerhet för lånefordran och ett ianspråktagande av den är sannolikt, skall värderingen av den osäkra lånefordran, till den del återbetalningen är beroende av säkerheten, ske utifrån säkerhetens verkliga värde.
- c) Det observerbara marknadsvärdet för lånefordran, om detta är ett tillförlitligt mått på lånefordrans återvinningsvärde.

Vid tillämpning av b skall värdering av säkerheter göras i enlighet med 2–7 §§.

Allmänna råd

En bedömning som baseras på endast en metod, t.ex. säkerhetens värde, är inte tillräcklig. Säkerhetens värde ökar dock i betydelse vid utvärderingen när andra resurser för att täcka återbetalning med tiden blir otillräckliga.

I de fall det är möjligt att beräkna återvinningsvärdet för den osäkra lånefordran, både enligt värdet av förväntade framtida kassaflöden och enligt det observerbara marknadsvärdet, bör den metod användas som enligt kreditinstitutets bedömning bäst uttrycker återvinningsvärdet.

Utvärderingen bör i första hand fokuseras på låntagarens återbetalningsförmåga avseende belopp som skall betalas enligt lånekontraktet. Bedömningen bör vid tidpunkten för utvärderingen ta hänsyn till alla relevanta faktorer som påverkar betalningarna av kapitalbelopp och ränta.

Relevanta faktorer för utvärdering av låntagarens återbetalningsförmåga inkluderar bl.a. faktorer som:

- a) låntagarens betalningshistorik,
- b) förändringar i låntagarens finansiella ställning,
- c) möjligheten av att låntagaren i framtiden får stöd av finansiella garanter, samt
- d) låntagarens kreditvärdighet.

Förväntade framtida kassaflöden bör avse uppskattningar baserade på rimliga antaganden och prognoser. Vid värdering av förväntade framtida kassaflöden vägs respektive belopp samman efter deras sannolikhet.

Följande exempel illustrerar beräkning av väntevärde vid ett kontraktensligt kassaflöde om 100 per år under tre års tid med olika sannolikheter för betalning av dessa. Ingående bokfört värde för lånefordran är 249 och den ursprungliga effektivräntan är 10 procent. Det specifika reserveringsbehovet blir skillnaden mellan det ingående bokförda värdet och det beräknade återvinningsvärdet.

År	Kassaflöde	Sannolikhet (%)	Väntevärde	Det diskonterade värdet år 0
1	100	70	70	$70 * 0,91 = 64$
2	100	50	50	$50 * 0,83 = 41$
3	100	30	30	$30 * 0,75 = 23$
Återvinningsvärde år 0				64+41+23=128

I detta exempel blir det specifika reserveringsbehovet skillnaden mellan 249 och 128, d.v.s. 121.

Vid värdering av fastighet som utgör säkerhet för osäker fordran värderas fastigheten på det sätt som föreskrivs i 7 §. Är objektet av begränsat värde kan förenklade värderingsförfaranden användas om det är sannolikt att det erhållna värdet inte överstiger det värde som hade framkommit enligt 7 §.

Beträffande c bör det observerbara marknadsvärdet för en lånefordran bestämmas enligt 2–6 §§.

8 c § Lånefordringar skall värderas individuellt om inte annat följer av 10 §.

När kreditinstitutet bedömer det som sannolikt att kreditförluster har inträffat i en grupp av lånefordringar, som skall värderas individuellt men där förlusterna ännu inte kan hänföras till de individuella fordringarna, skall en gruppvis reservering göras för dessa kreditförluster. Med grupp av lånefordringar avses sådana fordringar som har samma identifierbara kännetecken. Dessa reserveringar skall göras utifrån en konsekvent tillämpning av logiska och tillförlitliga metoder. För dessa reserveringar skall dokumentation upprättas avseende principer för gruppering, tidigare kreditförluster samt tillämpad beräkningsmetod.

Dessa gruppvisa reserveringar skall ses som ett förstadium till en individuell identifiering av kreditförluster.

Så snart tillräcklig information finns tillgänglig för att identifiera kreditförluster på individuella lånefordringar, skall denna gruppvisa reservering ersättas av en specifik reservering eller bortskrivning.

Allmänna råd

Indelning av lånefordringar i grupper som har samma identifierbara kännetecken bör utgå från om de påverkas på ett likartat sätt av förändringar i ekonomiska förhållanden. Det kan vara lämpligt att göra grupperingen efter olika typer av branscher, geografiska områden, säkerheter eller motpartens kreditvärdighet. För dessa grupper av lånefordringar bör det finnas historiska data avseende de faktorer som används för att bestämma den gruppvisa reserveringen.

Gruppvisa reserveringar bör exempelvis bestämmas genom att en eller flera av följande metoder används:

- a) Tillämpning av en formel för ett samband av faktorer som för en grupp av krediter beaktar falllisse-mang, åldersstruktur, historik, aktuella ekonomiska förhållanden och andra relevanta omständigheter.
- b) Migrationsanalys, som relaterar förändringar i kreditinstitutets låneklassificering till graden av kreditförluster inom varje klass.
- c) Uppskattning av reserveringsbehovet för gruppen av lånefordringar baserat på kreditinstitutets bedömning av påverkan från nyligen inträffade händelser och förändringar i ekonomiska förhållanden som indikerar osäkerhet i lånefordringarnas värde.

Antaganden i metoden för bestämmande av den gruppvisa reserveringen bör prövas löpande under rapportperioden mot faktiskt utfall.

Statistiska metoder är inte lämpliga vid alla tillfällen. Den statistiska metodens precision, tillräcklighet och tillförlitlighet bör säkerställas.

Kreditinstitutet bör även beakta aktuella faktorer per balansdagen som sannolikt kan innebära att kreditförluster i grupper av lånefordringar avviker från tidigare erfarenheter. Dessa faktorer är bl.a.

- a) förändringar i principer för kreditgivning och kredithantering inklusive regler för inkassering och bortskrivning av lånefordringar samt praxis för återvinningsåtgärder,

Omklassificering av osäker lånefordran till normal fordran

8 g § En osäker lånefordran skall återfå status av normal fordran när kreditinstitutet bedömer att de kontraktssenliga beloppen för amorteringar och räntor kommer att betalas i sin helhet.

Allmänna råd

En osäker lånefordran bör i princip omklassificeras till normal fordran om något av följande villkor uppfylls:

- a) kreditinstitutet har erhållit betalning för samtliga förfallna kapitalbelopp och räntor samt räknar med att återstående kapitalbelopp och räntor enligt lånekontraktet kommer att betalas i rätt tid,
- b) låntagaren har återgått till att betala kontraktssenliga kapitalbelopp och räntor under en rimlig tidsperiod och de återstående kontraktssenliga betalningarna, inklusive kompensation för förfallna betalningar, kommer att betalas i rätt tid, eller
- c) kreditinstitutet har erhållit tillräckliga säkerheter för lånefordran och betalning av fordran pågår.

Ett kreditinstituts bedömning av möjligheterna att få betalt för en lånefordran i sin helhet, i samband med omklassificering av en osäker lånefordran till en normal fordran, bör styrkas av en väldokumenterad utvärdering av låntagarens finansiella situation och återbetalningsutsikter med beaktande av låntagarens betalningshistorik och andra relevanta faktorer.

Transfereringsrisk

8 h § Med transfereringsrisk avses den risk som är relaterad till politiska händelser eller andra övergripande faktorer i låntagarens hemland, som kan medföra olika hinder mot överföring av de kontraktssenliga betalningarna till det av långivaren angivna betalningslandet.

Reservering skall göras för transfereringsrisk beräknat individuellt för varje land utifrån storleken på de utestående lånefordringarna som är exponerade för transfereringsrisk. Om reservering för transfereringsrisk har skett skall denna redovisas som en minskning av lånefordringars bokförda värde.

Allmänna råd

Exempel på faktorer som bör medföra en reservering för transfereringsrisk:

1. Myndighet i utlandet har vidtagit åtgärd som hindrat eller fördröjt överföring av betalning trots att låntagaren inhämtat erforderliga tillstånd för avtalets fullgörande och låntagaren inte i övrigt har haft anledning att förutse att åtgärden skulle vidtas.

År som slutar	Bokfört värde vid årets början	Finansieringskostnad under året (10 %)	Betalningar under året	Bokfört årets slut
31/12 år 2000	1 000	100	59	1 041
31/12 år 2001	1 041	104	59	1 086
31/12 år 2002	1 086	109	59	1 136
31/12 år 2003	1 136	113	59	1 190
31/12 år 2004	1 190	119	59 + 1250	0

Anm. Exemplet är hämtat från "Capital Instruments", Financial Reporting Standard No. 4 (FRS4), Application Notes, Accounting Standards Board 1993.

14 § Vid äkta återköpstransaktioner enligt 2 kap. 9 § skall skillnaden mellan köpeskillningen för avistaledet och terminsledet periodiseras över löptiden och redovisas som ränta. Bestämmelserna i 12 och 13 §§ skall tillämpas på motsvarande sätt.

Allmänna råd

Framräkningen av upplupet anskaffningsvärde på de räntebärande värdepapper som ingår i en äkta återköpstransaktion påverkas inte av de räntevillkor som överenskommit för återköpstransaktionen.

Även när en äkta återköpstransaktion omfattar tillgångar som inte är räntebärande, t.ex. aktier, behandlas skillnaden i pris mellan avistaledet och terminsledet som ränta, periodiseras och redovisas enligt reglerna i 12 och 13 §§.

15 § Vid värdepapperslån enligt 2 kap. 10 § skall erhållen och erlagd provision periodiseras över löptiden och redovisas som ränta.

Utländsk valuta

16 §⁶ Oavsett vad som anges i bilaga 2, 8 § första stycket 3 skall valutakursdifferenser avseende monetär tillgång som utgör del av en nettoinvestering (dotterföretag, intresseföretag och filialer) samt valutakursdifferenser avseende lån i främmande valuta som upptagits för att skydda en nettoinvestering föras över eget kapital.

Allmänna råd

Materiella och immateriella anläggningstillgångar samt andelar som är anläggningstillgångar bör räknas om efter anskaffningskursen vid förvärvet.

Beträffande nettoinvesteringar i utländsk valuta, se IAS 21 The effects of changes in foreign exchange rates (revised 1993).

⁶ BRD art. 39.5 och 39.6.

Pensionsåtaganden

17 § Avsättning skall göras i balansräkningen för pensionsåtaganden som inte har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet eller i tecknad pensionsförsäkring.

5 kap. Tilläggsupplysningar

Balansräkningen

Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.

1 §⁷ I balansräkningen eller i not skall uppdelning göras av ”Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.” (Tillgångar, post 2) på följande delposter:

1. delpost 2.a, Belåningsbara statspapper (med det innehåll som framgår av bilaga 1, 3 § första stycket 1),
2. delpost 2.b, Andra belåningsbara värdepapper (med det innehåll som framgår av bilaga 1, 3 § första stycket 2).

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

2 §⁸ I balansräkningen eller i not skall uppdelning göras av ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5) på följande delposter:

1. delpost 5.a, Emitterade av offentliga organ, samt
2. delpost 5.b, Emitterade av andra låntagare.

Av 3 § framgår vissa upplysningskrav beträffande emittenter.

3 § Posterna ”Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.” (Tillgångar, post 2) och ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5) skall i not delas upp på grupper av instrument av likartad karaktär i riskhänseende. Uppdelningen skall åtminstone omfatta nedanstående kategorier av emittenter och innehålla angivande av upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde och bokfört värde för respektive grupp av värdepapper:

Anläggningstillgångar:

- svenska staten
 - svenska kommuner
 - svenska bostadsinstitut
 - övriga svenska emittenter;
 - icke-finansiella företag
 - övriga finansiella företag
 - utländska stater
 - övriga utländska emittenter
- SUMMA
varav efterställt.

Omsättningstillgångar:

- svenska staten
- svenska kommuner

⁷ BRD art. 4.

⁸ BRD art. 4 och 17.

- svenska bostadsinstitut
 - övriga svenska emittenter;
 - icke-finansiella företag
 - övriga finansiella företag
 - utländska stater
 - övriga utländska emittenter
- SUMMA
varav efterställt.

Klassificering av värdepapper

4 §⁹ För innehav av värdepapper (Tillgångar, posterna 2, 5, 6, 7 och 8) skall i not lämnas närmare upplysningar om de kriterier som använts för att klassificera dessa som omsättnings- eller anläggningstillgångar (jfr 5 kap. 3 § 4 ÅRKL).

Upplysningar om värdepapper

5 §¹⁰ För var och en av posterna ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5), ”Aktier och andelar (som inte ingår i post 7 eller 8)” (Tillgångar, post 6), ”Aktier och andelar i intresseföretag” (Tillgångar, post 7) och ”Aktier och andelar i koncernföretag” (Tillgångar, post 8) skall i not göras uppdelning på noterade och onoterade värdepapper.

Löptidsinformation

6 §¹¹ För var och en av posterna ”Utlåning till kreditinstitut” (Tillgångar, post 3), ”Utlåning till allmänheten” (Tillgångar, post 4), ”Skulder till kreditinstitut” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 1), ”In- och upplåning från allmänheten” – ”Inlåning” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2.a), ”In- och upplåning från allmänheten” – ”Upplåning” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2.b) samt ”Emitterade värdepapper m.m.” – ”Övriga” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3.b) skall i not bokförda värden fördelas på följande löptider:

1. betalbara på anfordran,
2. återstående löptid om högst tre månader,
3. återstående löptid längre än tre månader men högst ett år,
4. återstående löptid längre än ett år men högst fem år, samt
5. återstående löptid längre än fem år.

För var och en av posterna ”Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.” (Tillgångar, post 2), ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5) och ”Emitterade värdepapper m.m.” – ”Emitterade skuldebrev” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3.a) skall i not bokförda värden fördelas på följande löptider:

1. återstående löptid om högst ett år,
2. återstående löptid längre än ett år men högst fem år,
3. återstående löptid längre än fem år men högst tio år, samt
4. återstående löptid längre än tio år.

⁹ BRD art. 41.2 b.

¹⁰ BRD art. 41.2 a.

¹¹ BRD art. 4, 40.3 och 11.

5. gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar, samt
 6. reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk.

Allmänna råd

Ett kreditinstitut skall upplysa om låneportföljens sammansättning baserat på en meningsfull kategorisering av låntagarna, exempelvis efter företagslån, konsumentlån, lån till närstående företag etc. Företagslån bör dessutom specificeras branschvis.

För varje väsentlig kategori av låntagare och för hela låneportföljen bör följande beloppsuppgifter lämnas:

1. upplupet anskaffningsvärde för lånefordringar före beaktande av,
 - a) specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar,
 - b) gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar,
 - c) reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk.
2. bokfört värde för lånefordringar efter beaktande av,
 - a) specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar,
 - b) gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar, och
 - c) reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk.
3. bokfört värde för osäkra lånefordringar,
4. bokfört värde för oreglerade lånefordringar som ingår i osäkra lånefordringar,
5. bokfört värde för oreglerade lånefordringar som inte ingår i osäkra lånefordringar och för vilka ränta intäktsförs,
6. beloppet för specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar,
7. beloppet för gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar, samt
8. beloppet för reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk.

Med oreglerad lånefordran avses fordran för vilken förfallna ränte- eller kapitalbelopp kvarstår obetalda sedan mer än 60 dagar beräknat från den ursprungligen avtalade betalningstidpunkten.

Vid beräkning av hur lång tid räntor och kapitalbelopp varit förfallna till betalning bör hänsyn inte tas till betalningsansånd till följd av låntagarens betalningssvårigheter eller motsvarande.

Belopp bör anges separat om en del av den gruppvisa reserveringen för individuellt värderade lånefordringar respektive reserveringen för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk, inte kan fördelas på någon väsentlig kategori av låntagare.

Pensionsförpliktelser

20 § Uppgifter skall lämnas om hur företagets pensionsförpliktelser har täckts. Företag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i pensionsstiftelse överstiger kapitalvärdet av pensionsåtagandena skall redovisa överskottet i not till balansräkningen.

Allmänna råd

Obeskattade reserver

Varje obeskattad reserv (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 8) bör redovisas separat i balansräkningen eller i en not till denna.

Fond för orealiserade vinster

21 § ”Fond för orealiserade vinster” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 12 b) skall i balansräkningen eller i en not uppdelas per balanspost.

Upplysningar om verkligt värde

22 § I not till balansräkningen skall för varje tillgångs- och skuldpost göras en jämförelse mellan verkligt värde och bokfört värde. Uppgifter om verkligt värde skall lämnas även för finansiella positioner som inte upptagits i balansräkningen.

Om det verkliga värdet inte kan bestämmas med tillräcklig grad av tillförlitlighet till rimlig kostnad eller inom rimlig tid, behöver inte bestämmelserna i första stycket tillämpas. Information om anledningarna till detta skall lämnas tillsammans med upplysningar om viktiga faktorer som är bestämmande för det verkliga värdet.

Upplysningar skall lämnas om justering av försäljningsvärde sker enligt 4 kap. 4 § vid beräkning av verkligt värde. Upplysningar skall även lämnas om

- de omständigheter som föranleder justeringen,
- storleken av justeringarna, samt
- det sätt på vilket justeringens storlek bestäms, under förutsättning att dessa upplysningar är väsentliga.

Uppgifter enligt första stycket behöver inte lämnas för ”Immateriella anläggningstillgångar” (Tillgångar, post 9). Företag vars balansomslutning underskrider en miljard kronor behöver inte lämna uppgifter enligt första stycket.

Om anläggning- och omsättningstillgångar ingår i samma post skall uppgifter lämnas särskilt för varje sådan värderingskategori.

Allmänna råd

International Accounting Standard nummer 32 (publicerad i juni 1995), Financial Instruments: Disclosure and Presentation, punkterna 77–87, utgör lämplig bakgrundsläsning till paragrafens upplysningskrav. Där anges bl.a. att det noterade priset efter justering för transaktionskostnader utgör den bästa uppskattningen av verkligt värde på aktiva och likvida marknader. I andra fall kan estimeringsmetoder användas.

Positioner som inte redovisas i balansräkningen

A. Positiva positioner	vv
B. Negativa positioner	vv

Upplysningar om bokförda över- och undervärden

23 § Då en eller flera finansiella tillgångar upptagits till ett värde som är högre än det verkliga värdet eller då en eller flera finansiella skulder upptagits till ett lägre värde än det verkliga värdet skall det särskilt upplysas

- a) om storleken av detta bokförda övervärde eller undervärde specificerat på respektive balansräkningspost, samt
- b) om skälen till varför det bokförda värdet inte justerats.

Med finansiella tillgångar och skulder avses tillgångar och skulder som inte är materiella eller immateriella.

Allmänna råd

En värdering över verkligt värde kan förekomma för finansiella anläggningstillgångar och för tillgångar där säkringsredovisning med anskaffningsvärdering (deferral hedge accounting) tillämpas. För skulder kan en värdering under verkligt värde uppkomma vid nominell värdering och där säkringsredovisning tillämpas.

International Accounting Standard nummer 32 (publicerad i juni 1995), Financial Instruments: Disclosure and Presentation, punkterna 88–90, utgör bakgrund till paragrafens upplysningskrav.

Information om finansiella poster

24 § Sammanfattande information skall lämnas om omfattningen och arten hos de finansiella posterna, inklusive väsentliga villkor och förhållanden som kan påverka storlek, tidpunkt och sannolikhet för de framtida betalningsflödena för

- varje finansiell tillgångs- och skuldpost,
- utgivna aktieinstrument, samt
- finansiella poster som inte upptagits i balansräkningen, om inte annat anges i 25 och 26 §§.

Med finansiella tillgångar och skulder avses tillgångar och skulder som inte är materiella eller immateriella.

Allmänna råd

Om ett instrument har en klassificering i balansräkningen som avviker från dess legala form bör kreditinstitutet i noterna upplysa om instrumentets karaktär.

International Accounting Standard nummer 32 (publicerad i juni 1995), Financial Instruments: Disclosure and Presentation, punkterna 47–55, utgör bakgrund till paragrafens upplysningskrav.

Derivatinstrument

25 §¹⁷ Övergripande information skall lämnas om vilka derivatinstrument som innehas eller har utställts.

Villkor eller förhållanden som är väsentliga för att bedöma storleken av, tidpunkten för och säkerheten i framtida betalningsflöden skall anges. Informationen får lämnas gemensamt för grupper av instrument vilka individuellt inte är väsentliga för bedömningen av företagets framtida betalningsflöden.

Information skall samtidigt lämnas om för vilka syften instrumenten används, t.ex. som säkring eller för att göra en vinst.

26 § Upplysningar om bokförda värden, verkliga värden och nominella belopp för optioner, terminer, swappar och liknande finansiella instrument skall i not lämnas för de instrument som helt eller delvis upptagits i balansräkningen. Sådana uppgifter skall också lämnas för terminer och liknande finansiella instrument som inte upptagits i balansräkningen. Upplysningar om bokförda värden, verkliga värden och nominella belopp skall lämnas uppdelat på aktierelaterade, valutarelaterade, ränterelaterade samt övriga finansiella instrument och fördelat på optioner, terminer, swappar och övriga instrument. Uppgifter om clearade kontrakt enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, inklusive utländska kontrakt av motsvarande slag, skall lämnas uppdelat på aktierelaterade, valutarelaterade, ränterelaterade samt övriga finansiella instrument. För uppgifter enligt detta stycke skall instrument med positiva verkliga värden och instrument med negativa verkliga värden anges var för sig.

Åtminstone följande särskilda upplysningar skall lämnas om instrument som redovisas som skyddande eller säkrade:

- a) hur stora orealiserade vinster respektive orealiserade förluster som skjuts upp till följd av såringsredovisning, samt
- b) skålen till att såringsredovisning tillåmpas.

Uppgifter enligt första stycket behöver endast lämnas om

1. summan av de sammanlagda positiva verkliga värdena och absolutbeloppet av de sammanlagda negativa verkliga värdena överstiger 10 procent av eget kapital, eller
2. summan av de nominella beloppen överstiger 200 procent av eget kapital.

Allmänna råd

Uppgifter om värden på derivatinstrument kan lämnas enligt följande matris:

¹⁷ BRD art. 41.2 h.

Efterställda tillgångar

27 §¹⁸ För var och en av tillgångsposterna skall i not lämnas uppgift om det belopp som avser efterställda tillgångar.

Efterställda tillgångar är de tillgångar som, vare sig de representeras av värdepapper eller ej, i händelse av likvidation eller konkurs kan infrias först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

Allmänna råd

Se även 5 kap. 6 § 3 ÅRKL.

Resultaträkningen

Räntor

28 §¹⁹ ”Ränteintäkter” (post 1) skall i not specificeras enligt följande:

1. ränteintäkter på utlåning till kreditinstitut (Tillgångar, post 3),
2. ränteintäkter på utlåning till allmänheten (Tillgångar, post 4),
3. ränteintäkter på räntebärande värdepapper (Tillgångar, post 2 och 5), samt
4. övriga ränteintäkter.

”Räntekostnader” (post 3) skall i not specificeras enligt följande:

1. räntekostnader för skulder till kreditinstitut (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 1),
2. räntekostnader för in- och upplåning från allmänheten (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2),
3. räntekostnader för räntebärande värdepapper (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3),
4. räntekostnader för efterställda skulder (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7), samt
5. övriga räntekostnader.

Kreditinstitut vars balansomslutning överstiger 100 miljarder kronor skall lämna uppgifter om medelsaldo under året för var och en av de balansräkningsposter som anges i första stycket 1–3 och andra stycket 1–3. Medelsaldot för tillgångar, post 2 och 5, får anges gemensamt. Kreditinstituten skall även fördela uppgifterna om ränteintäkter och räntekostnader enligt första och andra styckena och medelsaldo på svensk respektive utländsk valuta.

Uppgifter skall lämnas om medelränta (genomsnittsränta) under året på utlåning till och inlåning från allmänheten. Ränta på utlåning skall även innefatta avgifter för avtalade krediter.

Upplysningar skall lämnas om ”räntenetto” varmed avses summan av institutets ränteintäkter och leasingintäkter med avdrag för räntekostnader och avskrivningar enligt plan på leasingobjekt.

¹⁸ BRD art. 6.

¹⁹ BRD art. 27.

Allmänna råd

Uppgifter bör lämnas om hur stor del av ränteintäkterna som avser omsättningsklassificerade värdepapper.

Leasing

29 § I not till posten ”Leasingintäkter” (Resultaträkning, post 2) lämnas uppgifter om leasingintäkternas bruttobelopp respektive avskrivningar enligt plan.

Erhållna utdelningar

30 §²⁰ I resultaträkningen eller i not skall uppdelning göras av posten ”Erhållna utdelningar” (post 4) på följande delposter:

1. delpost 4.a: Utdelningar från aktier och andelar (Tillgångar, post 6),
2. delpost 4.b: Utdelningar från intresseföretag (Tillgångar, post 7), och
3. delpost 4.c: Utdelningar från koncernföretag (Tillgångar, post 8).

Provisioner

31 § ”Provisionsintäkter” (post 5) skall i not specificeras enligt följande:

- a) betalningsförmedlingsprovisioner,
- b) utlåningsprovisioner,
- c) inlåningsprovisioner,
- d) garantiprovisioner,
- e) värdepappersprovisioner, och
- f) övriga provisioner.

”Provisionskostnaderna” (post 6) skall i not specificeras enligt följande:

- a) betalningsförmedlingsprovisioner,
- b) värdepappersprovisioner, och
- c) övriga provisioner.

Allmänna råd

Betalningsförmedlingsprovisioner är t.ex. inbetalningsavgifter, checkinlösenavgifter, postväxelavgifter, småuttagsavgifter, och avgifter för in- och utbetalningar i utländsk valuta.

Utlåningsprovisioner är t.ex. expeditionsavgifter vid kreditgivning, inkassoavgifter och avgifter vid övertrassering av beviljade krediter. Inlåningsprovisioner är t.ex. allemanssparprovisioner och övertrasseringsavgifter på inlåningskonton.

Garantiprovisioner är t.ex. provisioner för ansvarsförbindelser och åtaganden.

Wärdepappersprovisioner utgörs av transaktions-, värde-, och värdeförändringsberoende provisioner, t.ex. courtage vid värdepapperstransaktioner, avgifter på fondsparande, market maker-avgifter, förvaltningsavgifter,

²⁰ BRD art. 27.

förvaringsavgifter samt ersättning för rådgivning och annan medverkan vid emissioner, fusioner, förvärv och liknande aktiviteter.

Övriga provisioner omfattar de provisioner som inte redovisas i ovan specificerade poster, t.ex. bankfacksavgifter, rådgivningsprovisioner och market maker-avgifter vid valutahandel.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

32 § Posten ”Nettoresultat av finansiella transaktioner” (post 7) skall i not delas upp på följande sätt:

1. realisationsresultat,
 - a) aktier och andelar,
 - b) räntebärande värdepapper,
 - c) andra finansiella instrument.
2. orealiserade värdoförändringar,
 - a) aktier och andelar,
 - b) räntebärande värdepapper,
 - c) andra finansiella instrument.
3. valutakursförändringar, och
4. skuldinlösen.

Realisationsresultat för derivatinstrument relaterade till aktier eller ränta redovisas under 1 c eller hänförs till realisationsresultatet för respektive underliggande tillgång. Orealiserade värdoförändringar för sådana derivatinstrument redovisas under 2 c eller hänförs till orealiserade värdoförändringar för respektive underliggande tillgång. För valutarelaterade derivatinstrument redovisas såväl realiserade som orealiserade värdoförändringar under 3.

Allmänna råd

Med valutakursförändringar avses alla realiserade och orealiserade värdoförändringar som kan hänföras till förändringar i valutakurser. Detta innebär bl.a. att värdoförändringen av ett värdepapper eller derivatinstrument i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdoförändringen av instrumentet i lokal valuta och en del som kan hänföras till den värdoförändring som orsakats av valutakursförändringar.

Om en värdekomponent är oväsentlig kan instrumentets värdoförändring i sin helhet föras till den andra komponenten.

Pensionskostnader

33 § I not till ”Allmänna administrationskostnader” (post 9) skall lämnas upplysningar om hur bruttokostnaden fördelar sig på kalkylmässiga pensionskostnader respektive kostnad för premier.

Värdeförändring på övertagen egendom

36 § Posten ”Värdeförändring på övertagen egendom” (post 12A) skall specificeras på orealiserad respektive realiserad värdeförändring, fördelat på övertagna fastigheter och övrig övertagen egendom.

Fastigheter övertagna för skyddande av fordran

37 § I fråga om förvaltning av fastigheter som övertagits för skyddande av fordran skall uppgifter lämnas enligt följande:

	<i>Moderföretag</i>	<i>Koncern</i>	<i>Övertagna fastighetsföretag som ej intagits i koncernredovisningen</i>
Externa intäkter			
Driftskostnader			
Driftsnetto			

Uppgifter enligt första stycket får utelämnas om det bokförda värdet av övertagna fastigheter underskrider 5 procent av eget kapital.

Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar

38 §²² För var och en av posterna ”Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar” (post 13) samt ”Återföringar av nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar” (post 14) skall i not anges dels nedskrivningar, dels återföringar av betydelse.

Av uppgifterna skall framgå till vilken eller vilka av följande tillgångskategorier nedskrivningen eller återföringen hänför sig:

1. aktier och andelar i intresseföretag,
2. aktier och andelar i koncernföretag, samt
3. andra överlåtelsebara värdepapper.

Intäkternas geografiska fördelning

39 §²³ Uppgifter skall i not lämnas om hur summan av beloppen för följande poster fördelar sig på olika geografiska marknader: ”Ränteintäkter” (post 1), ”Leasingintäkter” (post 2), ”Erhållna utdelningar” (post 4), ”Provisionsintäkter” (post 5), ”Nettoresultat av finansiella transaktioner” (post 7) samt ”Övriga rörelseintäkter” (post 8).

Allmänna råd

Marknader som inte väsentligen skiljer sig åt bör betraktas som en marknad, t.ex. den svenska marknaden.

²²BRD art. 34.3.

²³BRD art. 40.5.

Information för rörelsegrenar

Allmänna råd

Kreditinstitut och värdepappersbolag vars balansslutning överstiger 100 miljarder kronor bör lämna finansiell information för rörelsegrenar enligt dessa allmänna råd.

Ett moderföretag som upprättar koncernredovisning behöver endast lämna informationen för koncernen. Dotterföretag till moderföretag, som i sin koncernredovisning lämnar information för rörelsegrenar, behöver inte lämna sådan information.

För företagets olika rörelsegrenar bör uppgifter lämnas om

1. intäkter,
2. resultat före skatt,
3. tillgångar, och
4. skulder.

Intäkter från externa kunder och från interntransaktioner med övriga rörelsegrenar bör anges var för sig.

Rörelsegren är en urskiljningsbar del av företaget som har en eller flera sinsemellan relaterade produkter eller tjänster vars risk och avkastning är klart avvikande från övriga rörelsegrenars risk och avkastning. Normalt är företagets interna styrning och rapportering till verkställande direktör och styrelse lämplig utgångspunkt för uppdelningen på rörelsegrenar.

Upplysningar bör lämnas för rörelsegrenar vars huvudsakliga intäkter kommer från externa kunder, åtminstone

- a) om rörelsegrenens intäkter motsvarar 10 procent eller mer av den totala intäkten för samtliga rörelsegrenar,
- b) om rörelsegrenens resultat före skatt motsvarar 10 procent eller mer av det totala resultatet före skatt från alla rörelsegrenar, eller
- c) om rörelsegrenens tillgångar motsvarar 10 procent eller mer av de totala tillgångarna för rörelsegrenarna.

Vid identifiering av rörelsegrenarna utgör handelsverksamhet och fondförvaltning normalt sådana rörelsegrenar för vilka upplysningar bör lämnas, förutsatt att a, b eller c ovan uppfylls.

Med handelsverksamhet avses värdepappersrörelse m.m. Beroende på omständigheterna kan handelsverksamhet behöva delas upp ytterligare. Med fondförvaltning avses även verksamhet som förvaringsinstitut.

Ej väsentliga poster kan redovisas tillsammans.

Uppgifterna lämnas före eliminering av interna poster mellan olika rörelsegrenar. Bolaget bör redogöra för avstämningen mellan den information som visas för rörelsegrenarna och den information som lämnas i årsredovisningen för koncernen.

Samma redovisningsprinciper som används i årsredovisningen bör tillämpas.

International Accounting Standard nummer 14 (revised 1997), Segment reporting, utgör lämplig bakgrundsläsning till dessa allmänna råd.

Kostnader för efterställda skulder

40 §²⁴ Uppgifter skall i not lämnas om kostnader för "Efterställda skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Övriga upplysningar

41 § Moderföretag och dotterföretag skall ange hur stor del av årets finansiella kostnader och intäkter samt premiekostnad och premieintäkt för försäkring och återförsäkring som avser andra företag inom koncernen.

42 § För dotterföretag som inte redovisas enligt förvärvsmetoden i koncernredovisningen skall, dels i en gemensam post för samtliga fastighetsföretag, dels i en gemensam post för samtliga övriga företag, följande uppgifter lämnas:

	<i>Fastighetsföretag</i>	<i>Övriga företag</i>
Bokfört värde på aktier och andelar		
Koncernens andel av kapital och reserver (exkl. latent skatt i obeskattade reserver)		
Varav fritt eget kapital		
Bokfört värde på koncernens fordringar på företagen		
Koncernens andel av årets resultat före dispositioner och skatt		

Med koncern avses här moderföretag och i koncernredovisningen intagna dotterföretag.

Om uppgifterna för ett företag är av ringa betydelse behöver dessa inte lämnas. Detta gäller under förutsättning att de uppgifter som inte behöver lämnas för företag också sammantaget är av ringa betydelse.

Allmänna råd

Det bör noteras att för övertagna fastighetsföretag aktualiseras undantag från kravet på konsolidering med förvärvsmetoden främst när det är fråga om tillfälligt innehav. Se även 7 kap. 2 och 3 §§.

²⁴ BRD art. 41.2 e.

Förvaltnings- och förmedlingstjänster

43 §²⁵ Uppgifter skall i not lämnas om förvaltnings- och förmedlingstjänster som lämnats till tredje man, i den mån omfattningen av sådan verksamhet är av betydelse i förhållande till institutets verksamhet.

Upplysningar om finansiella risker och andra risker

44 a § Information skall lämnas om kreditinstitutets hantering av och exponering mot finansiella risker och andra risker, dvs. marknadsrisker (ränterisk, valutarisk och andra prisrisker), kreditrisk, likviditetsrisk och andra risker av betydelse.

Bestämmelserna i 44 a–44 c §§ tillämpas på finansiella instrument eller grupper av finansiella instrument vilka är väsentliga. Bedömningen av väsentlighet skall beakta värdet och arten av instrumenten eller gruppen av instrument.

Allmänna råd

Med andra risker avses t.ex. operativa och juridiska risker.

Detaljeringsgraden i informationen bör stå i proportion till den relativa betydelse som verksamheterna, resultaten eller riskerna har för kreditinstitutets affärsverksamhet i dess helhet.

Information bör lämnas om:

- a) institutets syfte med användningen av viktigare finansiella instrument,
- b) användningen av finansiella instrument, t.ex. för handel, placering eller riskhantering,
- c) verksamheter med högriskinstrument eller komplexa instrument,
- d) institutets riskbenägenhet,
- e) överordnade principer för institutets riskhantering med en översiktlig beskrivning av mål, organisation och styrning,
- f) användning av säkerheter, och
- g) användning av avtal om nettnig.

Väsentliga finansiella risker bör beskrivas, inklusive hur de uppstår och hur de mäts och hanteras. Företaget bör också redovisa sin metod för att mäta hur väl man lyckas i sin riskhantering. Företag som använder riskmättningsmodeller bör vidare upplysa om processen för validering av riskmättningsmodeller, så kallad backtesting, d.v.s. utvärderingen mot såväl realiserat som förväntat resultat, samt sina metoder för stresstester.

För kreditriskhantering bör kreditinstitutet lämna övergripande information om mål, strategier och praxis avseende hantering och kontroll av kreditrisk i låneportföljen. Dessa upplysningar bör kompletteras med relevant information om kreditinstitutets organisation för kreditriskhantering, t.ex. kreditkommittéer. Upplysningarna bör omfatta information om riskhantering och riskkontroll samt praxis för att minska kreditrisker exempelvis enligt följande:

- 1. krav på säkerheter och garantier,
- 2. periodvis granskning av lånefordringar och säkerheter,

²⁵ BRD art. 41.2 f.

Dessutom skall för ränterisk anges exponeringen mot ränterisk i form av återstående räntebindningstider för varje ränterelaterad finansiell tillgångs- och skuldpost samt för finansiella poster som inte upptagits i balansräkningen.

Redogörelse skall lämnas för skälen till väsentliga förändringar i marknadsriskexponering från tidigare perioder. Denna information skall möjliggöra för läsaren att bedöma väsentliga trender i marknadsrisker, och skall innefatta information relaterad till varje marknadsriskkategori för vilken uppgifter lämnats det senaste eller föregående året.

Värdepappersbolag vars balansomslutning understiger en miljard kronor behöver inte lämna upplysningar enligt denna paragraf. Kreditinstitut, vars balansomslutning understiger en miljard kronor, behöver endast lämna upplysningar om exponeringen mot ränterisk i form av återstående räntebindningstider enligt femte stycket.

Allmänna råd

Om de värden för marknadsrisk som anges inte är typiska för värdena under räkenskapsåret, bör ytterligare värden redovisas för att sätta in värdena på balansdagen i deras sammanhang. Dessa ytterligare värden kan vara antingen genomsnittsvärden eller högsta och lägsta värden.

Informationen om marknadsrisker får lämnas med uppdelning på handelsverksamhet och övrig verksamhet. Lämnas informationen med sådan uppdelning bör anges vad som omfattas av begreppet handelsverksamhet. Informationen bör vidare lämnas med en uppdelning på varje slag av marknadsriskexponering (t.ex. ränterisk, valutarisk, aktiekursrisk och andra relevanta prisrisker). Olika metoder kan användas för olika typer av exponeringar.

Om företaget bytt metod eller gjort ändringar i modellen, dess definitioner, antaganden eller parametrar, och effekterna av förändringen är väsentliga, bör företaget upplysa om förändringen och dess anledning. I sådana fall bör företaget antingen presentera föregående års siffror i sammandrag enligt den nya modellen, eller upplysa om årets siffror enligt den nya och den gamla metoden.

Om finansiella instrument, positioner eller transaktioner inte inkluderats i marknadsriskupplysningarna och upplysningarna till följd av detta inte visar kreditinstitutets totala marknadsriskexponering, bör en redogörelse lämnas för vilka slag av finansiella instrument som utelämnats och effekten av utelämnandet bör belysas.

Företag som lämnar information grundad på VaR-modell eller känslighetsanalys bör lämna information om dessa metoder, använda antaganden och parametrar i den omfattning som är nödvändig för att förstå kreditinstitutets upplysningar om marknadsrisk. Således bör alltid använt konfidensintervall anges. Vidare bör företaget t.ex. specificera hur förlust definieras i modellerna, vilken typ av modell som används, vilka typer av finansiella instrument som omfattas av modellerna och annan relevant information om modellernas antaganden och parametrar såsom t.ex. innehavsperiod, mätperiod, metoden för att lägga samman riskexponeringar och korrelationsantaganden. Har använd modell godkänts av Finansinspektionen för beräkning av kapitalkrav om marknadsrisker, bör detta anges.

gemensamma kännetecken som identifierar koncentrationen och storleken av kreditriskexponeringen. Upplysningarna bör utformas på ett sätt som är förenligt med krav på sekretess.

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk kan uppstå i relation till individuella låntagare, närstående låntagare eller grupper av låntagare, en specifik ekonomisk sektor eller ett specifikt land eller region. En beskrivning av koncentrationer mot kreditrisk bör utformas mot bakgrund av företagets verksamhetsinriktning.

För ett kreditinstitut som är specialiserat på fastighetsfinansiering kan exempelvis följande gruppering av låntagare på olika typer av låneändamål vara relevant: småhus, bostadsrätter, flerbostadshus, bostadsrättsföreningar, kontors- och affärshus, jordbruk, och industri. Beloppsuppgifter kan samtidigt lämnas för respektive grupp om bokfört värde, värdet av eventuella säkerheter och problemkrediter. Om kreditinstitutet swappat belopp i olika valutor kan det vara relevant att samtidigt lämna uppgifter om motpartsrisker i swapavtal fördelat på motparter med olika rating.

International Accounting Standard nummer 32 (publicerad juni 1995), Financial Instruments: Disclosure and Presentation, punkterna 66–76, utgör bakgrund till paragrafens upplysningskrav.

Värdepapperisering m.m.

45 § Ett kreditinstitut (originatorn) som gjort en värdepapperisering skall belysa väsentliga risker och ekonomiska relationer som uppkommit till följd av värdepapperiseringen.

Allmänna råd

Informationen, som för 1–6 även avser under tidigare år genomförda värdepapperiseringar, bör behandla följande:

1. Vilket eller vilka tillgångsslag som värdepapperiserats och omfattningen av värdepapperiseringen för respektive tillgångsslag.
2. Vilka eventuella förpliktelser i form av t.ex. kreditrisk- eller återköpsåtaganden som kreditinstitutet har för de sålda tillgångsslagen och som även i fortsättningen skall kapitaltäckas hos kreditinstitutet (t.ex. ett åtagande att förlänga krediterna som övertagits av specialföretaget).
3. Vilka eventuella åtaganden kreditinstitutet har för att stödja specialföretaget i dess fortsatta verksamhet, t. ex. genom lämnande av likviditetsstöd.
4. Hur stora tillskott av riskbärande kapital som kreditinstitutet har lämnat till specialföretaget i samband med värdepapperiseringen, vilka olika slags tillskott som lämnats samt villkoren för respektive slag av tillskott. Exempelvis bör uppgifter lämnas om huruvida något av tillskotten kan tas i anspråk av specialföretaget löpande för förlusttäckning.
5. Kreditinstitutets innehav av obligationer eller andra fordringsrätter som getts ut av specialföretaget.

6. Vilken effekt den genomförda värdepapperiseringen totalt sett har haft på kreditinstitutets kapitaltäckningsgrad, även med hänsyn tagen till lämnade tillskott till specialföretaget.

7. Resultateffekten av värdepapperiseringen det år den genomförts.

Upplysningar om kvarstående väsentliga ekonomiska engagemang och risker bör även lämnas för andra typer av överlåtelser än värdepapperiseringar.

Utländsk valuta

46 §²⁶ Följande upplysningar skall lämnas om utländsk valuta:

1. Upplysningar om efter vilka principer tillgångar och skulder i utländsk valuta värderas.
2. Upplysningar om det samlade värdet av tillgångar och skulder i utländska valutor samt i vilken utsträckning dessa säkrats och på vilket sätt. Uppgifter skall lämnas uppdelat på väsentliga tillgångar och skulder och specificerat i väsentliga valutor.
3. Uppgifter om storleken på och förändringen av omräkningsdifferenser som ingår i eget kapital avseende utländska dotter- och intresseföretag samt filialer.
4. Övriga upplysningar av väsentlig betydelse för bedömning av företagets valuta-exponering.

Tillämpade värderings- och redovisningsprinciper

47 § I årsredovisningen skall det lämnas en utförlig beskrivning av tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper. Använda metoder för bestämmande av det verkliga värdet skall beskrivas i not. Skälen för vald metod skall anges.

Allmänna råd

Som exempel kan nämnas de principer som tillämpas på

- redovisning av poster inom linjen,
- redovisning av värdepapper klassificerade som anläggningstillgångar, och
- redovisning av derivatinstrument.

De tillämpade kriterierna för balans- och resultatföring bör kommenteras.

Lånefordringar klassificerade som anläggningstillgångar

Följande upplysningar bör lämnas om tillämpade värderings- och redovisningsprinciper för lånefordringar:

1. när lånefordringar initialt redovisas i balansräkningen samt metod för att fastställa belopp,
2. hur intäkterna avseende ränta redovisas för lånefordringar inklusive hur avgifter och kostnader hanteras (t.ex. effektivräntemetoden),

²⁶ BRD art. 41.2 g.

3. hur och när lånefordringar identifieras som osäkra samt metod för att fastställa belopp för osäkra lånefordringar,
4. när lånefordran skrivs bort,
5. hur återvinning av kreditförluster redovisas,
6. hur ränta och andra intäkter för osäkra lånefordringar redovisas.

Andra omständigheter som kan medföra att redovisningsprinciper behöver redovisas separat är t.ex.

1. reservering för transfereringsrisker,
2. värdepapperiseringstransaktioner där det finns ett kvarstående intresse eller engagemang i de värdepapperiserade lånefordringarna,
3. över- eller undervärden på lånefordringar som förvärvats från tredje part,
4. säkring som påverkar värdering av lånefordringar,
5. nettoredovisning och kvittningsförfaranden som påverkar lånefordringars presentation i balansräkningen,
6. lånefordringar som är tillgängliga för försäljning.

Kreditinstitut bör lämna upplysningar om de redovisningsprinciper och metoder som använts för att bestämma specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar respektive gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar, samt förklara de väsentliga antaganden som gjorts. Upplysningskravet omfattar även principerna för reservering avseende homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk enligt 4 kap. 10 §.

Informationen bör omfatta en beskrivning av olika typer av reserveringar och de väsentliga antaganden som använts för att bestämma reserveringarna, t.ex.

1. omfattningen av lånefordringar där betalningsinställelse har skett,
2. hur kreditinstitutet har beaktat historik avseende uteblivna betalningar för olika kategorier av lånefordringar,
3. aktuella förhållanden,
4. förändringar i låneportföljens sammansättning,
5. trender avseende betalningsförsummelse och återvinningar.

Upplysningar bör också lämnas om andra relevanta faktorer, t.ex.

1. förekomst och effekt av koncentrationer avseende lånefordringar och förändringar i detta avseende,
2. förändringar i låntagarnas ekonomiska omvärld,
3. förändringar i principer och praxis för utlåning däribland reglerna för kreditgivning, inkassering samt återvinningsåtgärder.

Lån till ledande befattningshavare

Enligt 5 kap. 1 § ÅRKL (jfr 5 kap. 12 § ÅRL) skall upplysningar lämnas om lån till ledande befattningshavare och om bolaget har ställt säkerhet eller har ingått ansvarsförbindelse till förmån för en sådan befattningshavare. Till gruppen ledande befattningshavare räknas styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och vice verkställande direktör (ställföreträdare för verkställande direktör).

Upplysningen kan lämnas gruppvis för följande grupper:

- a) verkställande direktör och vice verkställande direktör (ställföreträdare för verkställande direktör), och
- b) styrelseledamot och styrelsesuppleanter.

Föreskriftsenlighet

48 § Uppgifter skall lämnas om huruvida företaget upprättat sin årsredovisning och sin koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

6 kap. Förvaltningsberättelse m.m.

Förvaltningsberättelse

1 § Institut skall, utöver vad som anges i lag, i förvaltningsberättelsen lämna upplysningar om verksamhetens art och inriktning samt om företagets respektive koncernens struktur.

Upplysningar skall lämnas om väsentliga förändringar i verksamheten som köp och försäljning av dotterföretag, ingångna viktiga avtal och större investeringar. I förvaltningsberättelsen skall vidare för institutet och koncernen belysas väsentliga aspekter beträffande bl.a. likviditet och kapitalbehov samt personalsituationen.

För branschen ändamålsenliga nyckeltal som beskriver verksamheten, ställning och avkastning skall redovisas.

Allmänna råd

Uppgifterna om nyckeltal och om företagets respektive koncernens struktur kan, såvida förvaltningsberättelsen innehåller hänvisning om detta, lämnas i annan del av årsredovisningen.

2 § Nyckeltal samt sammandrag av resultat- och balansräkningar skall redovisas i en flerårsöversikt för åtminstone de senaste fem åren.

Översikten skall upprättas enligt de redovisningsprinciper som tillämpas i den senaste årsredovisningen, om inte sådan omräkning är förenad med särskilda svårigheter. Institutet skall upplysa om huruvida en sådan omräkning inte gjorts, samt ange skälen för detta.

Allmänna råd

Övervärden i fondförsäkringsrörelse

Institut, som i årsredovisningen använder resultatmått som inkluderar förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse, bör i förvaltningsberättelsen eller i not till denna lämna upplysningar enligt dessa allmänna råd.

Upplysningar bör lämnas om viktiga ekonomiska antaganden som legat till grund för beräkningen av övervärden så som: val av diskonteringsränta, förväntad värdeutveckling i fonder, inflation, dödlighet, driftskostnader och valutakurs vid omräkning av övervärden i utlandet. Bolaget bör i en

Poster utanför balansräkningen (med angivande av nominellt belopp, omräknat belopp respektive riskvägt belopp för var och en av grupperna)

- Grupp A (0 %)
- Grupp B (20 %)
- Grupp C (50 %)
- Grupp D (100 %)

Summa riskvägt belopp för kreditrisker

3. Beräkning av kapitalkrav för marknadsrisker

Riskvägt belopp för ränterisker
 varav för specifik risk
 varav för generell risk

Riskvägt belopp för aktiekursrisker
 varav för specifik risk
 varav för generell risk

Riskvägt belopp för avvecklingsrisker

Riskvägt belopp för motpartsrisker
 och andra risker

Riskvägt belopp för valutakursrisker

Summa riskvägt belopp för marknadsrisker

4. Beräkning av kapitaltäckningsgrad

Kapitalbas
Riskvägt belopp för kreditrisker och marknadsrisker
 Kapitaltäckningsgrad i procent

5. Tillkommande specifikation för värdepappersbolag

Kapitalbas
25 procent av fasta omkostnader
 Överskott

7 kap. Koncernredovisning

1 § Bestämmelserna i 1–6 kap. och 8 kap. skall tillämpas även vid upprättande av koncernredovisning.

Allmänna råd

Omräkningsmetoder

Omräkning av utländska dotterföretag, intresseföretag och filialer bör ske enligt den s.k. dagskursmetoden i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation Effekter av ändrade valutakurser (RR 8, fastställd i oktober 1998). Den monetära metoden kan tillämpas i de fall detta är förenligt med 4 kap. 8 § ÅRKL.

Undantag från koncernredovisning vid hinder för inflytande

Ett dotterföretag behöver inte omfattas av koncernredovisningen enligt 7 kap. 2 § ÅRKL (jfr 7 kap. 4 § tredje stycket 1 ÅRL), om betydande och

3 § Finansinspektionen tillåter avsättning till generell reserv för befarade men inte identifierade kreditförluster i delårsbokslut. Den generella reserven får inte ha konsolideringskaraktär. Upplysninger skall lämnas om storleken av nämnda reserv.

Allmänna råd

I delårsbokslut kan bestämningen av erforderligt nedskrivningsbehov för varje individuell fordran vara svår.

Följande kategorier av fordringar är exempel för vilka generell reserv kan förekomma:

- a) För identifierade, vanligen stora engagemang kan det i särskilda fall vara svårt att göra en specifik reservering för befarade kreditförluster.
- b) Olika kategorier av fordringar kräver olika grad av reservering, bransch och geografiskt läge har betydelse för det befarade reserveringsbehovet.

Balans- och resultaträkningar

4 § För företag vars balansomslutning överstiger 1 miljard kronor skall en balansräkning i sammandrag ingå i delårsrapporten.

Vid upprättande av koncernbalansräkningen skall bedömd full skatt beaktas.

5 § För företag vars balansomslutning överstiger 1 miljard kronor skall resultaträkning lämnas i enlighet med uppställningsformen i bilaga 2 till ÅRKL. För företag vars balansomslutning underskrider 1 miljard kronor skall i delårsrapport ingå en resultaträkning med åtminstone följande detaljeringsgrad:

1. Ränteintäkter,
2. Leasingintäkter,
3. Räntekostnader,
4. Erhållna utdelningar,
5. Provisionsnetto,
6. Nettoresultat av finansiella transaktioner,
7. Övriga rörelseintäkter,
8. Allmänna administrationskostnader,
9. Övriga omkostnader,
10. Resultat före kreditförluster,
11. Kreditförluster, netto,
12. Värdejusteringar på finansiella anläggningstillgångar, och
13. Resultat före bokslutsdispositioner och skatt.

Om ett institut i väsentlig utsträckning har övertagen egendom för skyddande av fordran skall i uppställningsformen för resultaträkningen efter post 11, "Kreditförluster, netto" läggas till en kompletterande post med beteckningen 11B, "Värdeförändring på övertagen egendom", se bilaga 2 14 §.

Finns extraordinära poster skall de särskilt anges i resultaträkningen. Se bilaga 2 17–18 §§.

6 § Rubriceringen av resultat- och, i förekommande fall, balansposterna skall motsvara vad som gäller i årsredovisningen och, i förekommande fall, koncernredovisningen. Omrubricering får ske av poster som har ett uppenbart obetydligt värde.

Avviker tillämpade redovisningsprinciper och rubricering av poster från den senast framlagda årsredovisningen skall detta anges med upplysning om förändringens effekt på lämnade uppgifter, om denna är väsentlig.

Allmänna råd

Se även 2 kap. 13 § allmänna råd om att Redovisningsrådets rekommendation Redovisning av byte av redovisningsprincip (RR 5, fastställd i december 1993) bör tillämpas.

Särskilda upplysningsregler

7 § Av delårsrapporten skall framgå i vad mån företags revisorer granskat rapporten.

8 § Uppgifter skall lämnas om kapitaltäckningsgraden, kapitalbasen i procent av summan av de riskvägda beloppen, enligt kapitaltäckningsbestämmelserna för respektive företag som anges i 1 kap. 1 §.

Uppgifter skall även lämnas om kapitaltäckningsgraden för en finansiell företagsgrupp, om företaget har skyldighet att upprätta gruppbaserad redovisning.

9 § Bokförda värden och verkliga värden för derivatinstrument skall specificeras separat för instrument med positiva och negativa verkliga värden samt uppdelat på typ av instrument (ränterelaterade, valutarelaterade, aktierelaterade och övriga instrument).

Dessa uppgifter behöver endast lämnas om

1. summan av de sammanlagda positiva verkliga värdena och absolutbeloppet av de sammanlagda negativa verkliga värdena överstiger 10 procent av eget kapital, eller
2. summan av de nominella beloppen överstiger 200 procent av eget kapital.

Allmänna råd

Exempel:	Ränta	/	Valuta	/	Aktie	/	Övriga
Derivatinstrument med positiva värden	vv, bv	/	vv, bv	/	vv, bv	/	vv, bv
Derivatinstrument med negativa värden	vv, bv	/	vv, bv	/	vv, bv	/	vv, bv

Insändande av delårsrapport

11 § Delårsrapporten skall i två exemplar lämnas till Finansinspektionen snarast efter färdigställandet. Rapporten skall dock senast inom två månader efter rapportperioden ha kommit in till Finansinspektionen.

I de fall rapporten publiceras skall Finansinspektionen dessförinnan underrättas om innehållet i densamma.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2001 och tillämpas på årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2001 eller senare samt för delårsrapporter avseende del av sådant räkenskapsår. Föreskrifterna och de allmänna råden får dock tillämpas på årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari–31 december 2000.

Bestämmelserna i 4 kap. allmänna råd om definition av lånefordran, 8–8 i och 9 §§, 5 kap. 10–10 c, 35, 44 a, 44 c och 47 §§ skall dock tillämpas på årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som inleds först den 1 januari 2002 samt för delårsrapporter avseende del av sådant räkenskapsår. Dessa bestämmelser får dock tillämpas på årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2001 samt för delårsrapporter avseende del av sådant räkenskapsår.

2. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 1999:14) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag skall upphöra att gälla vid utgången av år 2000. De upphävda bestämmelserna skall dock fortfarande tillämpas på årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som inletts före den 1 januari 2001 samt för delårsrapporter avseende del av sådant räkenskapsår.

De upphävda bestämmelserna i 2 kap. 12 §, 4 kap. 8–9 §§, 5 kap. 10–10 a, 35, 44 a, 44 c, och 47 §§ skall, om inte annat följer av 1, dock fortfarande tillämpas på årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2001 eller senare samt för delårsrapporter avseende del av sådant räkenskapsår.

CLAES NORGRÉN

Anders Torgander

4 kap. 11 § och inte över fritt eget kapital enligt 5 kap. 1 § ÅRKL (jfr 5 kap. 14 § andra stycket ÅRL).

Allmänna råd

Begreppet finansiella instrument omfattar rättigheter och förpliktelser avsedda för handel på värdepappersmarknaden (jfr 1 kap. 1 § lagen [1991:980] om handel med finansiella instrument), och partsspecifika avtal som t.ex. swappar.

Instrument av motsvarande slag, men med negativt bokfört värde redovisas under ”Övriga skulder” enligt 18 §.

Bestämmelserna innebär att aktierelaterade och ränterelaterade derivat-instrument inte redovisas tillsammans med motsvarande underliggande instrument utan under ”Övriga tillgångar” eller ”Övriga skulder”. Teckningsrätter (teckningsoptioner) och delrätter redovisas dock under ”Aktier och andelar” enligt 7–9 §§.

Även upplupen ränteintäkt på swappar som säkringsredovisas med anskaffningsvärdering redovisas under denna post.

14 §⁴⁰ Tillgångar: Post 13 — Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter. Här redovisas under räkenskapsperioden bokförda utgifter som utgör kostnader för perioder efter balansdagen samt under räkenskapsperioden bokförda intäkter som utgör inkomster efter balansdagen.

Här redovisas även upplupen ränta avseende utlåning samt upplupen kupongränta avseende räntebärande värdepapper.

Skulder, avsättningar och eget kapital

15 §⁴¹ Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 1 — Skulder till kreditinstitut. Skulder till kreditinstitut omfattar skulder till kreditinstitut och centralbanker. Med kreditinstitut avses även utländska institut av motsvarande slag, inklusive internationella bankinrättningar.

Undantag görs för obligationer eller andra värdepapper som redovisas under ”Emitterade värdepapper m.m.” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3) och för skulder som redovisas under ”Efterställda skulder” (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Allmänna råd

Begreppet kreditinstitut definieras i 1 kap. 1 §. Skulder till centralbanker och kreditinstitut innefattar clearingskulder mot sådana institut, vilka alltså redovisas under denna post.

Vid en äkta återköpstransaktion redovisar överförande part enligt 2 kap. 9 § andra stycket erhållen köpeskilling som en skuld till mottagande part. Skulden bör redovisas under denna post i de fall mottagande part är ett

⁴⁰ BRD art. 1.1, jfr med det fjärde direktivet (78/660/EEG) art 18.

⁴¹ BRD art 18.

kreditinstitut eller en centralbank. I övriga fall redovisas skulden under "In- och upplåning från allmänheten" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2).

Skuld till följd av att långivaren har erhållit kontantsäkerhet vid värdepapperslån bör redovisas under denna post i de fall låntagaren är ett kreditinstitut eller en centralbank. I övriga fall redovisas skulden under "In- och upplåning från allmänheten" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 2).

16 §⁴² Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 2 — In- och upplåning från allmänheten. Här redovisas all in- och upplåning från allmänheten, dvs. från andra än kreditinstitut och centralbanker. Här redovisas även in- och upplåning från Riksgäldskontoret.

Undantag skall göras för upplåning i form av obligationer eller andra värdepapper som redovisas under "Emitterade värdepapper m.m." (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 3) och för skulder som skall tas upp under "Efterställda skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Under delpost 2.a, "Inlåning", redovisas insatta sparmedel i bank.

17 §⁴³ Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 3 — Emitterade värdepapper m.m. Här redovisas obligationer och andra skulder för vilka omsättningsbara värdepapper har emitterats, t.ex. bankcertifikat och skulder enligt egna acceptor eller egna växlar.

Endast växlar som ett kreditinstitut utställt för egen upplåning och för vilka institutet svarar i första hand (som trassat) skall räknas som egna acceptor.

Undantag skall göras för skulder som redovisas under "Efterställda skulder" (Skulder, avsättningar och eget kapital, post 7).

Under delpost 3.b, "Övriga", redovisas skulder enligt egna acceptor eller egna växlar och liknande värdepapper.

Återköpta egna skuldebrev skall avräknas från den utestående skulden.

Allmänna råd

Vid gränsdragningen mellan emitterade värdepapper i post 3 och skulder i posterna 1 och 2 är det primära kriteriet fordringsförhållandets omsättnings- eller överlåtbarhet ur borgenärens synvinkel. Utgivna löpande skuldebrev bör därför redovisas under denna post medan enkla skuldebrev redovisas under "Skulder till kreditinstitut" (post 1) eller "In- och upplåning från allmänheten" (post 2).

17 a § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 3A. – Skulder i försäkringsrörelsen. Enligt 7 kap. 3 § allmänna råd bör en förenklad konsolidering av försäkringsföretag göras i vissa fall. I dessa fall bör posten indelas i följande delposter:

- Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring),
- Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring), och
- Övriga avsättningar och skulder.

⁴² BRD art. 19.

⁴³ BRD art. 20.

22 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 8 — Obeskattade reserver. Här redovisas ackumulerade överavskrivningar, ersättningsfonder, periodiseringsfonder, skatteutjämningsreserver, uppskovsbelopp och andra obeskattade reserver.

I koncernbalansräkningen uppdelas obeskattade reserver dels i en latent skatteskuld som redovisas under post 6.b, "Avsättningar för skatter", dels i en bunden kapitalandel som redovisas under post 12.d, "Övriga fonder".

23 §⁴⁶ Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 9 — Aktiekapital / Grundfond / Insatskapital. Här redovisas kapital som enligt institutets associationsform skall räknas som eget kapital, och som är tecknat av aktieägare eller andra andelsinnehavare.

I bankaktiebolag och aktiebolag betecknas posten "Aktiekapital", i sparbanker "Grundfond" och i medlemsbanker "Insatskapital".

24 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 10 — Överkursfond. Här redovisas överkurs vid emission av aktier.

25 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 11 — Uppskrivningsfond. Här redovisas uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1–2 §§ ÅRKL.

26 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 12 — Andra fonder. Delpost 12.c, "Garantifond", avser sådan fond som anges i 5 kap. 1 § sparbankslagen (1987:619).

27 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 13 — Balanserad vinst eller förlust. Här redovisas balanserad vinst eller ansamlad förlust.

Vid förvärv av egna aktier skall fritt eget kapital minskas med utgiften för förvärvet enligt vad som följer av 5 kap. 1 § ÅRKL (jfr 5 kap. 14 § andra stycket ÅRL). Vidare skall vid överlåtelse av egna aktier fritt eget kapital ökas med inkomsten av överlåtelsen.

Vid tillämpning av 4 kap. 6 och 7 §§ ÅRKL om värdering av överlåtbara värdepapper över anskaffningsvärdet skall avsättningar till och nedsättningar av fond för realiserade vinster göras genom att belopp flyttas inom eget kapital som en justering av posten "Balanserad vinst eller förlust". Sådana av- och nedsättningar skall således inte gå över resultaträkningen.

Andra stycket tillämpas på motsvarande sätt vid avsättningar till och nedsättningar av kapitalandelsfond enligt 7 kap. 2 § ÅRKL.

Redovisning av avsättning till fond för realiserade vinster skall ske efter skatt.

Allmänna råd

Vid tillämpning av 4 kap. 6 § ÅRKL om värdering till verkligt värde som överstiger anskaffningsvärde redovisas realiserade vinster i resultaträkningen och ingår i periodens resultat. Dessa realiserade vinster redovisas i en särskild fond inom eget kapital enligt 4 kap. 7 § ÅRKL genom att belopp flyttas från periodens resultat till fonden för realiserade vinster i balansräkningen. För att periodens resultat skall överensstämma mellan

⁴⁶ BRD art. 22.

balans- och resultaträkningarna justeras storleken på posten ”Balanserad vinst eller förlust”.

Fastställande av orealiserade vinster som enligt 4 kap. 7 § ÅRKL sätts av till fond för orealiserade vinster kan göras post för post eller, om det är förenligt med god redovisningssed, kollektivt. En förutsättning för värdering till verkligt värde är att berörda marknadens likviditet möjliggör att värdet kan beräknas med god säkerhet enligt 4 kap. allmänna råd om värdering av finansiella poster till verkligt värde. Den orealiserade vinsten kan alltså beräknas gemensamt för avistainnehav och derivat inom samma tillgångs- slag. Den orealiserade vinsten för aktier och aktierelaterade instrument beräknas således skilt från den orealiserade vinsten för räntebärande värdepapper och ränterelaterade instrument.

28 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 14 — Årets resultat. Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

Poster inom linjen

29 § Poster inom linjen: Post 1 — Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelse, varje slag för sig ("För egna skulder ställda säkerheter"). Här redovisas för egna skulder ställda säkerheter.

30 § Poster inom linjen: Post 2 — Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig ("Övriga ställda säkerheter"). Här redovisas säkerheter ställda för annat än egna skulder, t.ex. för tredje man eller för egen ansvarsförbindelse.

31 §⁴⁷ Poster inom linjen: Post 3 — Ansvarsförbindelser. Här redovisas transaktioner varigenom ett institut har ställt garanti för tredje mans förpliktelser.

Delpost 3.b, ”Garantier”, omfattar alla garantiförpliktelser som ingåtts, bl.a. borgensförbindelser och oåterkalleliga rembursar.

32 §⁴⁸ Poster inom linjen: Post 4 — Åtaganden. Här redovisas oåterkalleliga åtaganden som innebär risktagande.

Delpost 4.a, ”Åtaganden till följd av återköpstransaktioner”. Här redovisas åtaganden som ingåtts i samband med oäkta återköpstransaktioner. Överförande part skall därvid ta upp lösenpriset för den i transaktionen utställda säljoptionen.

Delpost 4.b, "Andra åtaganden". Här redovisas bl. a. oåterkalleliga åtaganden till följd av vidareutlåning av inlånade värdepapper.

⁴⁷ BRD art. 24.

⁴⁸ BRD art. 25 och 12.5.

*Bilaga 2***Resultaträkningens poster**

1 § Posterna i 2–22 §§ avser uppställningsformen för resultaträkningen enligt bilaga 2 till ÅRKL.

Resultaträkningen

2 §⁴⁹ Post 1 — Ränteintäkter. Här redovisas intäkter från tillgångar upptagna under Tillgångar, posterna 1–5 i balansräkningen ("Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker", "Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.", "Utlåning till kreditinstitut", "Utlåning till allmänheten" och "Obligationer och andra räntebärande värdepapper").

Periodisering av ränta för räntebärande värdepapper och lånefordringar skall ske enligt 4 kap. 12 §.

Här redovisas även intäkter i form av periodiserad mellanskillnad mellan avistakurs och terminkurs då avistaposter säkrats genom terminskontrakt. Den mottagande parten i en äkta återköpstransaktion skall på motsvarande sätt ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillingen i avistaledet och terminsledet. Periodisering skall ske enligt bestämmelserna i 4 kap. 12 §.

Här redovisas också intäkter i form av ränteliknande provisioner som beräknas på tidsbasis eller på basis av en fordrings storlek.

Allmänna råd

Periodisering av terminspremier bör ske enligt beskrivningen i Bokföringsnämndens rekommendation R7, punkt 16.

Här redovisas även ränteintäkter och räntekostnader på ränteswappar som vid säkringsredovisning skyddar räntebärande tillgångar.

3 § Post 2 — Leasingintäkter. Här redovisas leasingintäkter brutto, dvs. före avskrivningar enligt plan.

4 §⁵⁰ Post 3 — Räntekostnader. Här redovisas kostnader för skulder upptagna under Skulder, avsättningar och eget kapital, posterna 1, 2, 3 och 7 ("Skulder till kreditinstitut", "In- och upplåning från allmänheten", "Emitterade värdepapper m.m." och "Efterställda skulder").

Periodisering av ränta för skulder skall ske enligt 4 kap. 13 §. Avgifter för den statliga insättningsgarantin redovisas också under denna post.

Här redovisas även kostnader i form av periodiserad mellanskillnad mellan avistakurs och terminkurs då avistaposter säkrats genom terminskontrakt. Den överförande parten i en äkta återköpstransaktion redovisar på motsvarande sätt den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillingen i avistaledet och terminsledet. Periodisering skall ske enligt bestämmelserna i 4 kap. 13 §.

⁴⁹ BRD art. 29.

⁵⁰ BRD art. 29.

Här redovisas också kostnader i form av ränteliknande provisioner som beräknas på tidsbasis eller på basis av en skulds storlek. Provision som debiteras i samband med uttag på inlåningsräkning är en sådan korrigerings av avtalad ränta som skall minska institutets räntekostnader.

Allmänna råd

Här redovisas även räntekostnader och ränteintäkter på ränteswappar som vid säkringsredovisning skyddar räntebärande skulder.

5 §⁵¹ Post 4 — Erhållna utdelningar. Här redovisas all utdelning från aktier och andelar, inklusive utdelning från intresseföretag och koncernföretag.

6 §⁵² Post 5 — Provisionsintäkter. Här redovisas intäkter för lämnade tjänster, i den mån de inte är att betrakta som ränta, se 2 §.

Värdepappersbolag får redovisa provisionsintäkter respektive provisionskostnader överst i uppställningsformen för resultaträkningen.

Allmänna råd

Exempel på provisioner är:

- provisioner som kan hänföras till garantigivning, till låneförvaltning för andra långivares räkning och till värdepapperstransaktioner för tredje mans räkning,
- provisioner och andra avgifter samt intäkter som kan hänföras till betalningstransaktioner, clearingtransaktioner, kontoadministration, samt förvaring och förvaltning av värdepapper,
- provisioner som kan hänföras till transaktioner i utländsk valuta och försäljning och köp av mynt och ädla metaller för tredje mans räkning, samt
- provisioner för mäklartjänster i samband med inlånings-, försäkrings- och låneavtal.

7 §⁵³ Post 6 — Provisionskostnader. Här redovisas kostnader för erhållna tjänster, i den mån de inte är att betrakta som ränta, se 4 §.

Allmänna råd

För exempel på provisioner och placering av provisionskostnader i värdepappersbolags resultaträkning, se 6 § allmänna råd.

8 §⁵⁴ Post 7 — Nettoresultat av finansiella transaktioner. Här redovisas:

1. nettovinster eller nettoförluster av handel med värdepapper som innehas som omsättningstillgångar samt andra redovisade värdförändringar på värdepapper som innehas som omsättningstillgångar,

2. nettovinster eller nettoförluster av handel med andra finansiella instrument (inklusive ädla metaller) som utgör omsättningstillgångar samt andra redovisade värdförändringar på finansiella instrument (inklusive ädla metaller) som utgör omsättningstillgångar, och

⁵¹ BRD art. 30.

⁵² BRD art. 2.4 och 31.

⁵³ BRD art. 31.

⁵⁴ BRD art. 32.

3. nettovinster eller nettoförluster av valutatransaktioner samt andra redovisade värdeförändringar av tillgångar och skulder i utländsk valuta i den mån de kan hänföras till valutakursförändringar.

Här skall inte tas upp sådana värdeförändringar som enligt 2 och 4 §§ skall redovisas som ränta.

Allmänna råd

Begreppet finansiella instrument omfattar rättigheter och förpliktelser avsedda för handel på värdepappersmarknaden (jfr 1 kap. 1 § lagen [1991:980] om handel med finansiella instrument), partsspecifika avtal som t.ex. swappar och råvaruanknutna finansiella instrument som t.ex. el-derivat.

Som finansiella instrument redovisas råvaruanknutna kontrakt som ger endera parten rättighet att reglera åtagandet med kontanter eller i annat finansiellt instrument, med undantag av kontrakt som

- a) avser att täcka företagets behov av råvaror för försäljning eller egen förbrukning,
- b) utformats för detta syfte när kontraktet tecknades, samt
- c) förväntas bli reglerat genom leverans av underliggande råvara.

När resultatet av återköp av egna räntebärande värdepapper tas direkt till resultatet bör det redovisas under denna post.

9 § Post 8 — Övriga rörelseintäkter. Här redovisas rörelseintäkter som inte lämpligen kan upptas under annan post, t.ex. preskriberade medel, intäkter från egna fastigheter, driftsnetto från övertagna fastigheter och realisationsvinst vid avyttring av värdepapper klassificerade som anläggningstillgångar.

10 §⁵⁵ Post 9 — Allmänna administrationskostnader. Här redovisas:
 – personalkostnader, inklusive löner och arvoden, bonus och provisioner, pensionskostnader och andra sociala kostnader, samt
 – övriga administrationskostnader.

Som pensionskostnader redovisas bruttokostnaden för pensionsförpliktelser, exklusive ATP-avgifter och premier för tjänstegrupplivförsäkring. Här redovisas även avkastningsskatt. Som bruttokostnad redovisas summan av kalkylmässiga kostnader enligt försäkringsteknisk beräkning och kostnad för pensionspremier.

Kalkylmässiga pensionskostnader omfattar trygghanden som sker:

- a) i pensionsstiftelse,
- b) genom avsättning i balansräkningen, samt
- c) genom annan skuldföring i balansräkningen.

Angående a: Beräkning av kalkylmässiga pensionskostnader då trygghanden sker i pensionsstiftelse görs av Bankanställdas Pensionstjänst (BPT), Sparinstitutens Pensionskassa (SPK) eller annan. De kalkylmässiga pensionspremierna skall vara beräknade som om premie skulle ha erlagts för pensionsförpliktelserna och inkludera löneskatt på de kalkylmässiga kostnaderna.

Angående b: Då trygghanden av pensionsförpliktelserna sker genom skuldföring i balansräkningen skall som kalkylmässig pensionskostnad redovisas under året

⁵⁵ BRD art. 27.

utbetalda pensioner samt förändringen av kapitalvärdena vid utgången av redovisningsperioden i förhållande till ingången av perioden. Även avkastningsskatt samt löneskatt på kalkylmässiga kostnader och löneskatt på nettobetalda premier skall inkluderas.

Minskning av kapitalvärdet som beror på att enskilda pensionsförpliktelser helt eller delvis upphört skall inte reducera pensionskostnaden enligt denna beräkning utan redovisas som intäkt under bokslutsdispositioner.

Kostnad för pensionspremier omfattar definitiva premier till försäkringsföretag enligt försäkringsteknisk beräkning. Företag anslutna till SPP eller SPK skall som pensionskostnad redovisa bruttopremien respektive den definitiva premien medan erhållen rabatt skall redovisas som intäkt under bokslutsdispositioner.

Som kostnad för pensionspremie avseende pensionsförpliktelse som täckts genom köp av engångsförsäkring skall redovisas det värde som framkommit vid försäkringsteknisk beräkning. Eventuell rabatt skall redovisas som intäkt under bokslutsdispositioner.

Som betald pensionspremie skall även redovisas premie som betalas löpande till försäkringsbolag för tilläggspension som inte är skattemässigt avdragsgill t.ex. kapitalförsäkring, premie till FPG eller annan då säkerställande av pensionsåtagande skett.

Allmänna råd

Övriga administrationskostnader omfattar bl.a. hyres-, revisions-, utbildnings-, ADB-, telekommunikations-, rese- och representationskostnader, samt kassadifferenser.

11 §⁵⁶ Post 10 — Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar. Här redovisas avskrivningar och nedskrivningar av anläggningstillgångar upptagna under posterna ”Immateriella anläggningstillgångar” (Tillgångar, post 9) och ”Materiella tillgångar” (Tillgångar, post 10).

12 § Post 11 — Övriga rörelsekostnader. Här redovisas rörelsekostnader som inte lämpligen kan upptas under annan post.

Allmänna råd

Kostnader som kan redovisas här är t.ex. marknadsföringskostnader och försäkringskostnader.

13 §⁵⁷ Post 12 — Kreditförluster, netto. Här redovisas:

1. kostnader vid nedskrivningar av sådana fordringar som skall tas upp under posterna ”Utlåning till kreditinstitut” (Tillgångar, post 3) och ”Utlåning till allmänheten” (Tillgångar, post 4), samt nedskrivningar av i tidigare årsbokslut balanserade räntor,
2. avsättningar för sådana ansvarsförbindelser och åtaganden som skall tas upp inom linjen,
3. intäkter av tidigare nedskrivna fordringar, samt
4. belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar eller avsättningar.

⁵⁶ BRD art. 27.

⁵⁷ BRD art. 33.

Allmänna råd

Nettokostnaden för infriande av ställda garantier bör bedömas med hänsyn till värdet av eventuella regressrätter.

14 § Post 12A — Värdeförändring på övertagen egendom. Om ett institut i väsentlig utsträckning har övertagit egendom för skyddande av fordran, skall i uppställningsformen för resultaträkningen efter posten 12, ”Kreditförluster, netto” läggas till en kompletterande post med beteckningen 12A, ”Värdeförändring på övertagen egendom”.

Här redovisas:

1. värdeförändringar på övertagen egendom som övertagits för skyddande av fordran, samt
2. avyttringsresultat på övertagen egendom.

Om innehaven av övertagen egendom är oväsentliga skall de intäkter och kostnader som anges i andra stycket istället redovisas som ”Övriga rörelseintäkter” respektive ”Övriga rörelsekostnader”.

15 §⁵⁸ Post 13 — Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar. Här redovisas kostnader vid nedskrivning av sådana finansiella anläggningstillgångar som tas upp under ”Obligationer och andra räntebärande värdepapper” (Tillgångar, post 5), ”Aktier och andelar” (som inte ingår i post 7 eller 8, Tillgångar, post 6), ”Aktier och andelar i intresseföretag” (Tillgångar, post 7) eller ”Aktier och andelar i koncernföretag” (Tillgångar, post 8).

16 §⁵⁹ Post 14 — Återföringar av nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar. Här redovisas belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar, under förutsättning att nedskrivningen kostnadsförts enligt 15 §.

16 a § Post 14A – Andelar i intressebolags resultat. Här redovisas koncernens andel i intressebolags resultat för de intressebolag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden. I det ägande bolagets egna årsredovisning skall anskaffningsmetoden användas och erhållen utdelning från intressebolag redovisas i post 4 – ”Erhållna utdelningar”.

16 b § Post 14 B – Försäkringsrörelsens resultat. En förenklad konsolidering av försäkringsföretag bör göras i vissa fall enligt 7 kap. 3 § allmänna råd. Denna post omfattar försäkringsföretagets resultaträkning t.o.m. post 8. ”Övriga kostnader” under avsnitt III. ”Icke teknisk redovisning” enligt uppställningsformen för resultaträkningar ÅRFL. Övriga poster under avsnitt III. ”Icke teknisk redovisning” i resultaträkningen redovisas gemensamt för koncernen

17 § Post 15 — Extraordinära intäkter. Här redovisas det som avses i 3 kap. 2 § ÅRKL (jfr 3 kap. 9 § ÅRL).

Allmänna råd

Redovisningsrådets rekommendation Redovisning av extraordinära intäkter och kostnader samt upplysningar för jämförelseändamål (RR 4, fastställd i december 1993) bör tillämpas.

⁵⁸ BRD art. 34.

⁵⁹ BRD art. 34.

18 § Post 16 — Extraordinära kostnader. Här redovisas det som avses i 3 kap. 2 § ÅRKL (jfr 3 kap. 9 § ÅRL).

Allmänna råd

Se 17 § allmänna råd.

19 § Post 17 — Bokslutsdispositioner. Här redovisas avsättningar till och upplösningar av obeskattade reserver.

I koncernresultaträkningen skall posten inte användas. Den latent skattekostnaden skall redovisas under tillämplig skattepost (post 18 eller 19).

Såsom avräkning av pensioner redovisas här skillnaden mellan den under allmänna administrationskostnader redovisade bruttokostnaden för ingångna pensionsförpliktelser och den nettokostnad som belastar institutets nettoresultat.

Här redovisas:

- kalkylmässig pensionskostnader motsvarande den kostnad som redovisats under allmänna administrationskostnader,
- utbetalda pensioner inklusive sådana som täcks genom avsättning eller annan skuldföring i balansräkningen (-),
- avkastningsskatt och löneskatt baserad på skattemässig beräkning (-),
- gottgörelse från stiftelse eller (+),
- återföring från skuldförd post i balansräkningen (+),
- återbetalning av tidigare erlagd premie till försäkringsbolag för tilläggspension som inte är skattemässigt avdragsgill (+),
- avsättning till stiftelse (-), och
- avsättning eller annan skuldföring i balansräkningen (-).

20 § Post 18 — Skatt på årets resultat. Här redovisas vad som i enlighet med god redovisningssed anses vara skatt på årets resultat.

21 § Post 19 — Övriga skatter. Här redovisas vad som i enlighet med god redovisningssed anses vara andra skatter än skatt på årets resultat.

Allmänna råd

Enligt Föreningen Auktoriserade Revisorers uttalande nummer 20, Fastighetsskatt, särskild löneskatt och avkastningsskatt på pensionsmedel, bör angivna skatter redovisas bland rörelsens kostnader och inte som skattekostnad.

Under posten ”Övriga skatter” bör endast redovisas skattekostnader som inte är relaterade till resultatet, rörelsen eller finansieringen, t.ex. eventuella engångsskatter och förmögenhetsskatter.

22 § Post 20 — Årets resultat. Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

*Bilaga 3***Resultaträkningens uppställningsform**

Resultaträkningen bör innehålla nedan angivna summeringspunkter.

Allmänna råd

1. Ränteintäkter
2. Leasingintäkter
3. Räntekostnader
RÄNTENETTO⁶⁰
4. Erhållna utdelningar
5. Provisionsintäkter
6. Provisionskostnader
7. Nettoresultat av finansiella transaktioner
8. Övriga rörelseintäkter
SUMMA RÖRELSEINTÄKTER
9. Allmänna administrationskostnader
10. Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella
anläggningstillgångar
11. Övriga rörelsekostnader
SUMMA KOSTNADER FÖRE KREDITFÖRLUSTER
RESULTAT FÖRE KREDITFÖRLUSTER
12. Kreditförluster netto
- 12A. Värdeförändring på övertagen egendom
13. Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar
14. Återföringar av nedskrivningar av finansiella
anläggningstillgångar
- 14A. Andelar i intresseföretags resultat⁶¹
RÖRELSERESULTAT⁶²
15. Extraordinära intäkter
16. Extraordinära kostnader
17. Bokslutsdispositioner
18. Skatt på årets resultat
19. Övriga skatter
ÅRETS RESULTAT

Värdepappersbolag kan redovisa provisionsintäkter och provisionskostnader före ränteintäkter.

⁶⁰ Enligt 5 kap. 28 § skall upplysningar lämnas om räntenetto. Endast företag som inte redovisar leasing enligt reglerna för operationell leasing kan redovisa räntenettet i resultaträkningen genom angiven delsummeringsrad.

⁶¹ Enligt bilaga 2: Resultaträkningens poster 16 a § upptas här koncernens andel i intressebolags resultat för de intressebolag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

⁶² Se även 7 kap. 3 § allmänna råd om konsolidering av försäkringsföretag i vissa fall.

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Hans Schedin, Finansinspektionen, Box 7831, 103 98 Stockholm.

Beställningsadress: Fakta Info Direkt, Box 6430, 113 82 Stockholm. Tel. 08-587 671 00, Fax 08-587 671 71.

ISSN 1102-7460

FFFS 2000:18

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag;

Innehåll

1 kap. Tillämpningsområde	1
2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisning	2
Affärsdagsredovisning	2
Nettoredovisning	3
Pantförskrivna egendom	4
Konsortielån	4
Förvaltade medel	4
Övertagna egendom	5
Repor och andra återköpstransaktioner	5
Värdepapperslån	6
Blankning	6
Vissa sammansatta instrument	7
Värdepapperisering	7
Byte av redovisningsprincip	7
Redovisning av leasingavtal	7
3 kap. Balansräkning och resultaträkning	8
4 kap. Värderingsregler	8
Definition av lånefordran	8
Vad som är anläggningstillgångar och omsättningstillgångar	8
Värdering av finansiella poster till verkligt värde	9
Bestämmande av verkligt värde för tillgångar och skulder	10
Verkligt värde på övertagna fastigheter	11
Värdering av lånefordringar som utgör anläggningstillgångar	12
Osäkra lånefordringar	12
Värdering av osäkra lånefordringar	13
Omstrukturering av lånefordringar	16
Omklassificering av osäkra lånefordran till normal fordran	17
Transfereringsrisk	17
Leasingobjekt	18
Redovisning av ränta för osäkra lånefordringar	18
Gruppvis värdering av fordringar med avseende på kreditrisk	18
Värdering av derivat	19
Säkringsredovisning	19
Periodisering av ränta	21
Utländsk valuta	23
Pensionsåtaganden	24
5 kap. Tilläggsupplysningar	24
<i>Balansräkningen</i>	24
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	24
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	24
Klassificering av värdepapper	25

Upplysningar om värdepapper	25
Löptidsinformation	25
Innehav i kreditinstitut	26
Leasingaffärer	26
Byggnader och mark i den egna verksamheten	26
Uppdelning av lånefordringar per kategori av låntagare	26
Geografisk uppdelning av lånefordringar	28
Omstrukturerade lånefordringar samt omklassificerade osäkra lånefordringar	28
Transfereringsrisk	28
Övertagen egendom	29
Övertagen egendom som utgörs av fastigheter	29
Undantag från upplysningsplikt avseende övertagna fastigheter	31
Poster inom linjen	31
Medel som förvaltas i eget namn men för tredje mans räkning	32
Pensionsförpliktelser	33
Obeskattade reserver	33
Fond för orealiserade vinster	33
Upplysningar om verkligt värde	33
Upplysningar om bokförda över- och undervärden	35
Information om finansiella poster	35
Derivatinstrument	36
Efterställda tillgångar	38
<i>Resultaträkningen</i>	38
Räntor	38
Leasing	39
Erhållna utdelningar	39
Provisioner	39
Nettoresultat av finansiella transaktioner	40
Pensionskostnader	40
Kreditförluster, netto	41
Värdet förändring på övertagen egendom	42
Fastigheter övertagna för skyddande av fordran	42
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar	42
Intäkternas geografiska fördelning	42
Information för rörelsegrenar	43
Kostnader för efterställda skulder	44
Övriga upplysningar	44
Förvaltnings- och förmedlingstjänster	45
Upplysningar om finansiella risker och andra risker	45
Marknadsrisk	46
Kreditrisk	48
Värdepapperisering m.m.	49
Utländsk valuta	50
Tillämpade värderings- och redovisningsprinciper	50
Lånefordringar klassificerade som anläggningstillgångar	50
Lån till ledande befattningshavare	51
Föreskriftsenlighet	52
6 kap. Förvaltningsberättelse m.m.	52
Förvaltningsberättelse	52
Övervärden i fondförsäkringsrörelse	52
Kapitaltäckningsanalys	53
7 kap. Koncernredovisning	54
Omräkningsmetoder	54
Undantag från koncernredovisning vid hinder för inflytande	54
Redovisningsrådets koncernredovisningsrekommendation	55

Fond för orealiserade vinster i koncernredovisningen	55
Undantag från koncernredovisningen vid tillfälliga innehav	55
Undantag från full konsolidering vid avvikande verksamhet	56
Konsolidering av försäkringsföretag i vissa fall	56
8 kap. Delårsrapport	57
Grundläggande regler	57
Särskilda värderingsregler	57
Balans- och resultaträkningar	58
Särskilda upplysningsregler	59
Insändande av delårsrapport	59
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	60
Bilaga 1 Balansräkningens poster	61
Tillgångar	61
Skulder, avsättningar och eget kapital	65
Poster inom linjen	69
Bilaga 2 Resultaträkningens poster	70
Bilaga 3 Resultaträkningens uppställningsform	76